

MILLISES KESKKONNAS TAHAME VEETA 90% OMA AJAST

EHK ÜLEVAADE MADALA ENERGIATARBEGA HOONETE
NIMETUSTEST NING TRENDIDEST MADALA ENERGIATARBEGA
EHITUSE OSAS

Lauri Tammiste

Eesti Arengufondi energia ja rohemajanduse suuna
juht

Ca 400 miljonit eurot väiksemad energiaarved

Eesti olemasolevate hoonete puhul annaks uutele kuluefektiivsetele miinimumnõuetele vastamine ca 1,3 TWh elektri ja 4,9 TWh soojuse kokkuhoidu

Ettekande ülevaade

- Ülevaade olulisematest trendidest jätkusuutlikumate ja energiatõhusamate hoonete ehitamisel;
- Vabatahtlikud märgised hoonetele kui tervikliku lähenemise mootorid;
- Ülevaade madala energiatarbega hoonete nimetustest ja erinevatest kriteeriumitest

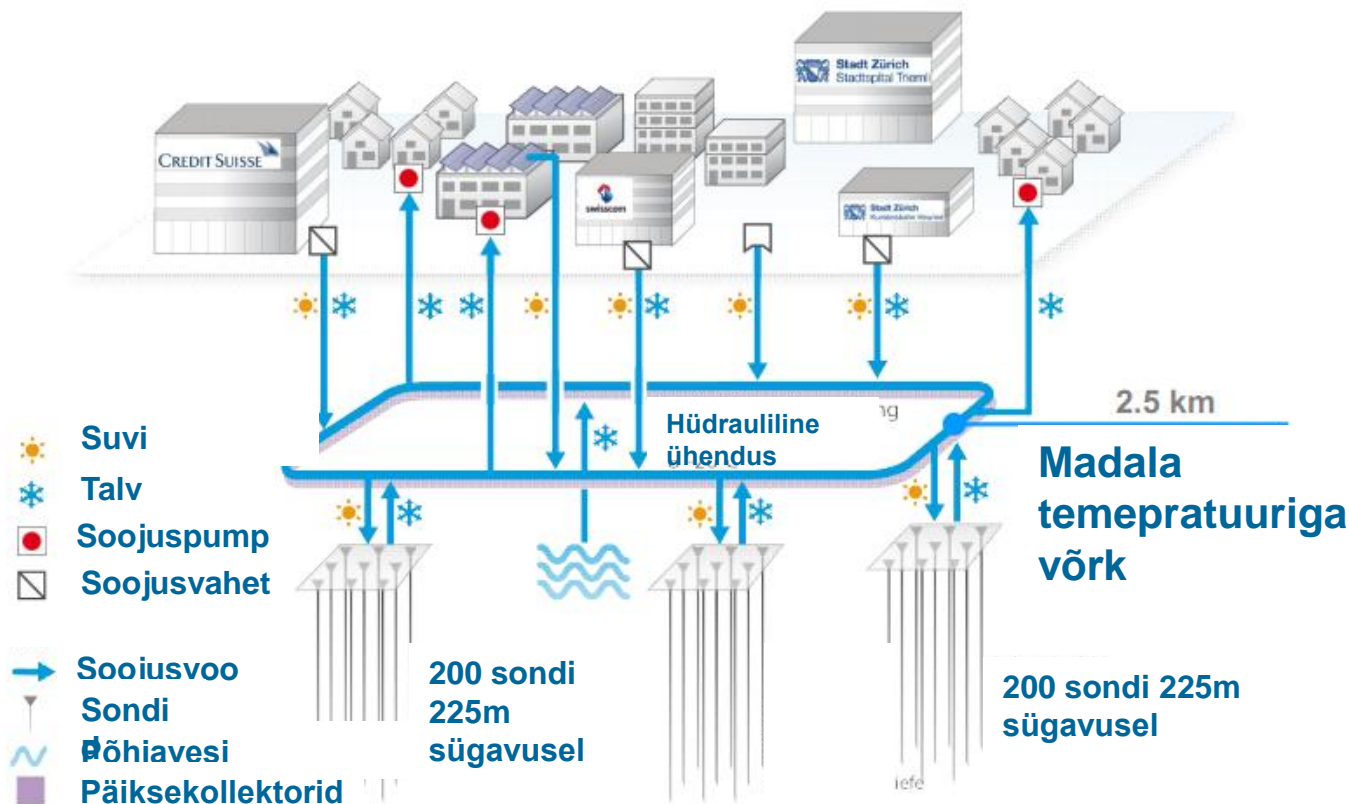
Hooned passiivsetest tarbimiskohtadest tarkadeks keskkondadeks

- Integreeritud energeetika lahendused
- Aktiivsem tarbimise juhtimine
- Terviklik vaade energiatarbimisele ISO 50001

Trendid: integreeritud lahendused

Allikas: T. Gautschi 2011

Trendid: fookus terviklikuma käsitluse poole

- Elutsükli maksumuse hindamine (Life Cycle Cost Assessment)
- Hoonete haldamine (Facility Management)

Trendid: fookus terviklikuma käsitlese poole

- Näide: fassaadiga seotud kulud

Kulud/m²

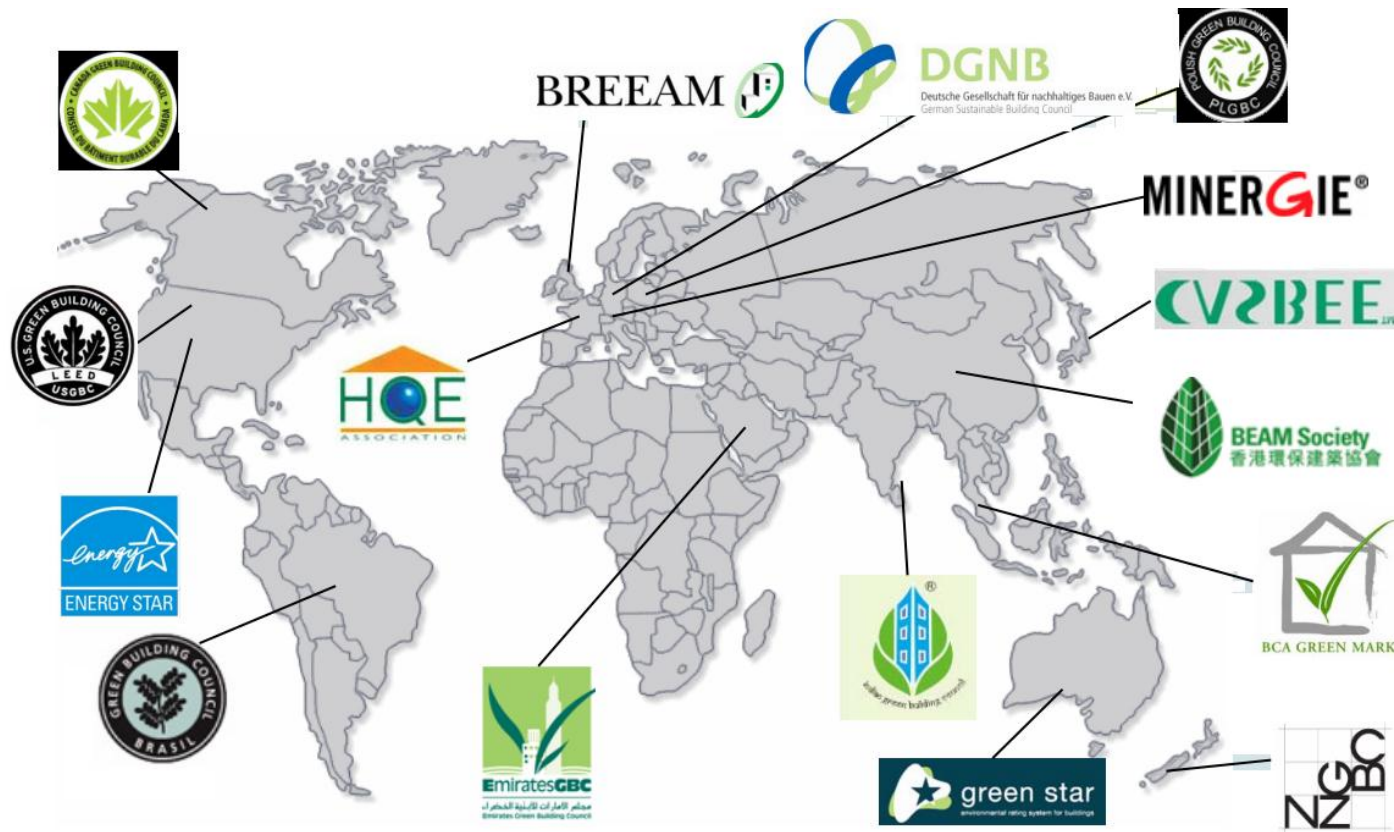
Trendid: uued finantseerimisvõimalused

- **Energiateenuse ettevõtted**
- **Teenus seotud reaalse säästu saavutamisega**
- **Klient ja energiateenuse ettevõtte jagavad võitu**
- **Elektrisääst oluline nt veemajanduses, toiduainetetööstuses, jahutust ja kütet vajavates ettevõtetes**
- **Eestis potentsiaali ärimudeli innovatsiooniks ka hoonete energiasäästu valdkonnas**

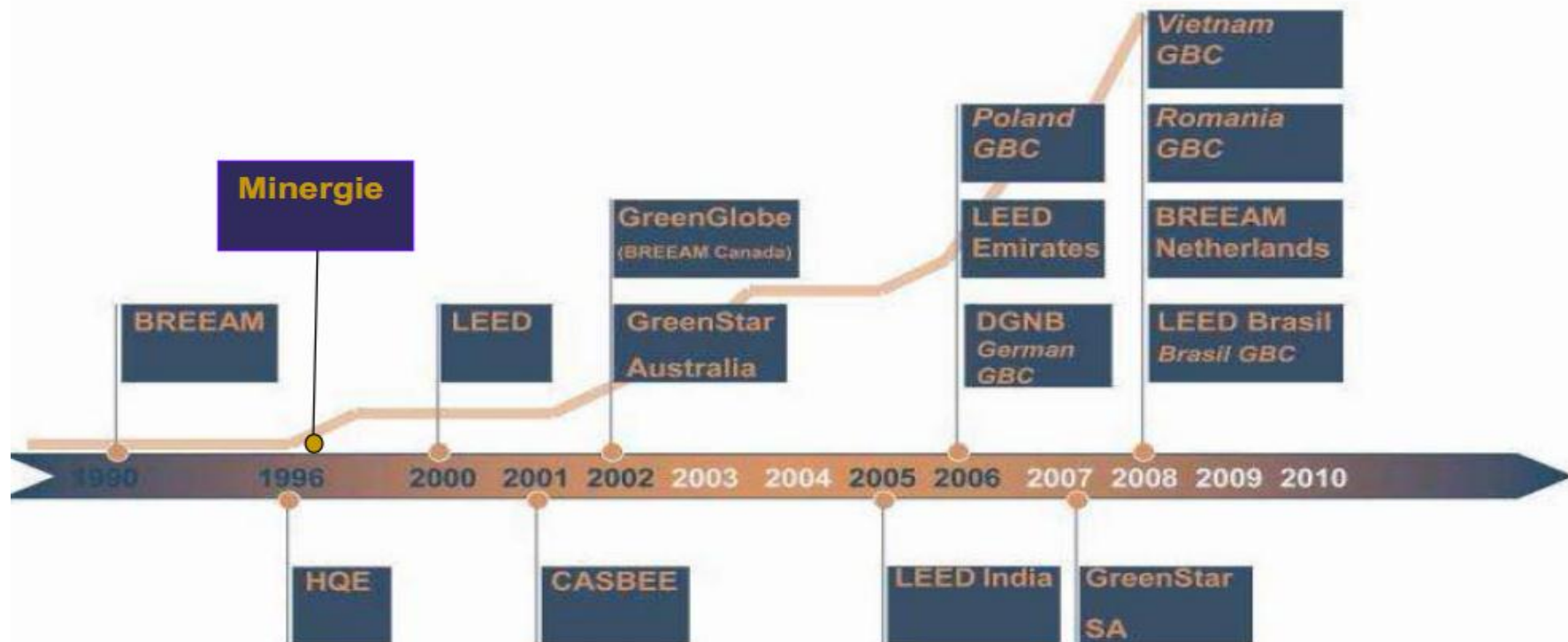

Trendid: energiatõhususelt laiapõhjalisemaks

Trendid: energiatõhususelt laiapõhjalisemaks

Vabatahtlikud märgised

MINERGIE-ECO®

Mehr Lebensqualität, tiefer Energieverbrauch
Meilleure qualité de vie, faible consommation d'énergie

DGNB

Deutscher Nachhaltigkeits-Zertifizierungs-Rat e.V.
German Sustainable Building Council

Vabatahtlikud märgised

Võimalikult väike küttekulu hoone kasutamise ajal

MINERGIE-ECO®

Mehr Lebensqualität, tiefer Energieverbrauch
Meilleure qualité de vie, faible consommation d'énergie

DGNB

Deutscher Gesellschaft für nachhaltiges Bauen e.V.
German Sustainable Building Council

Vabatahtlikud märgised

Soe vesi taastuvatest allikatest

Välispiirete õhukindlus

Energiasäästlik valgustus ja seadmed

Väga madal u-väärtus ja külmasildade vältimine

Optimaalne orientatsioon ja akende paigutus

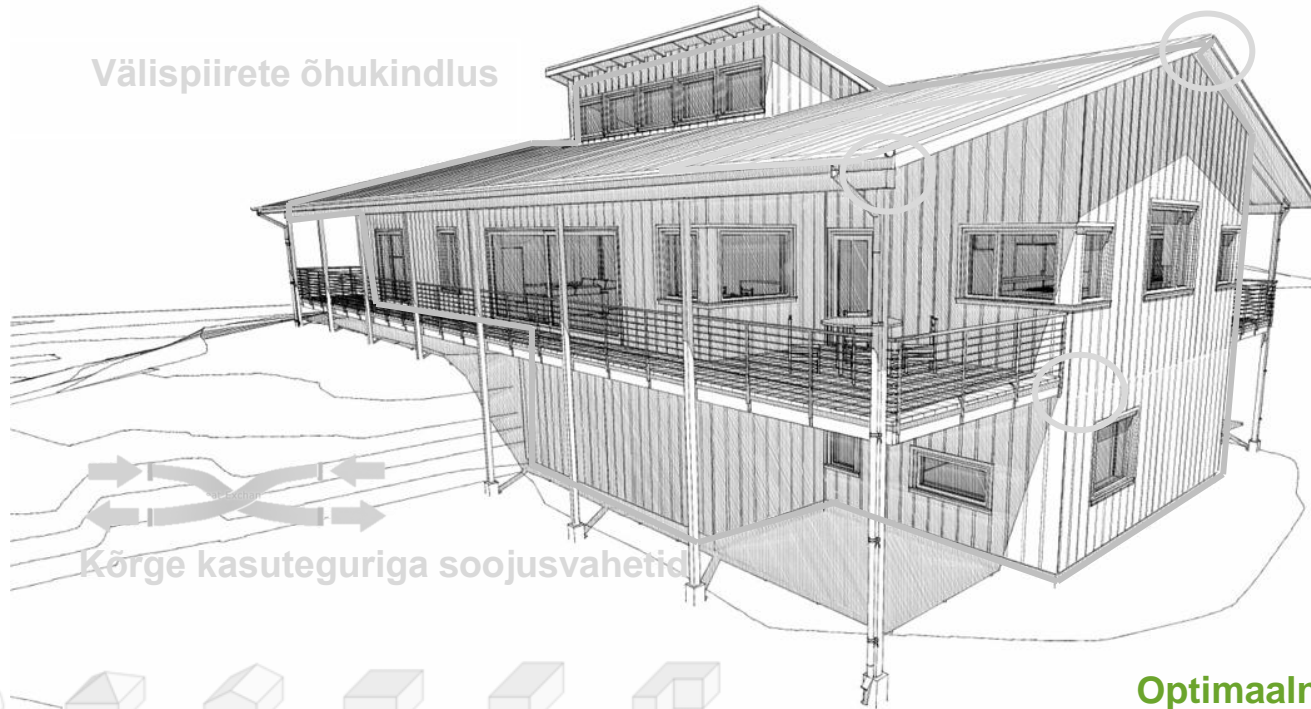
Hoone kompaktsus

Vabatahtlikud märgised

Soe vesi taastuvatest allikatest

Välispiirete õhukindlus

Energiasäästlik valgustus ja seadmed

Väga madal u-väärtus ja külmasildade vältimine

Kõrge kasuteguriga soojusvahetid

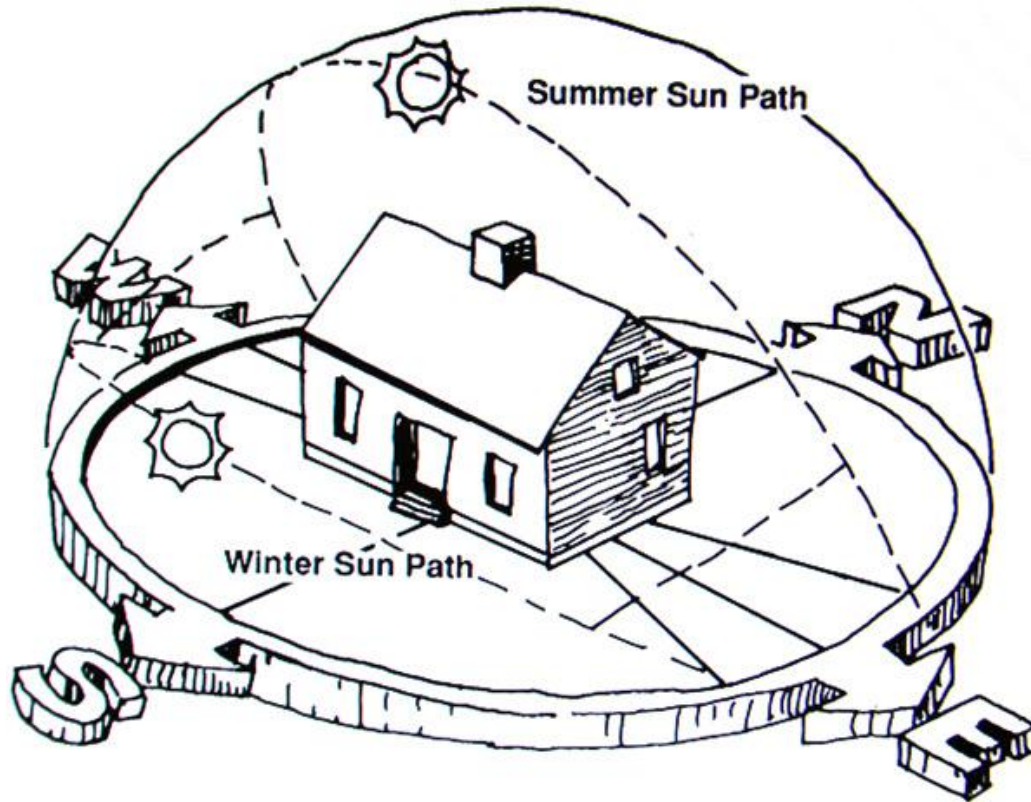
Hoone kompaktsus

Optimaalne orientatsioon ja akende paigutus

PassivHaus: hoone orienteeritus

Allikas:
greentechconstruction

Vabatahtlikud märgised

Soe vesi taastuvatest allikatest

Välispiirete õhukindlus

Energiasäästlik valgustus ja seadmed

Väga madal u-väärtus ja külmasildade vältimine

Kõrge kasuteguriga soojusvahetid

Hoone kompaktsus

Optimaalne orientatsioon ja akende paigutus

Vabatahtlikud märgised

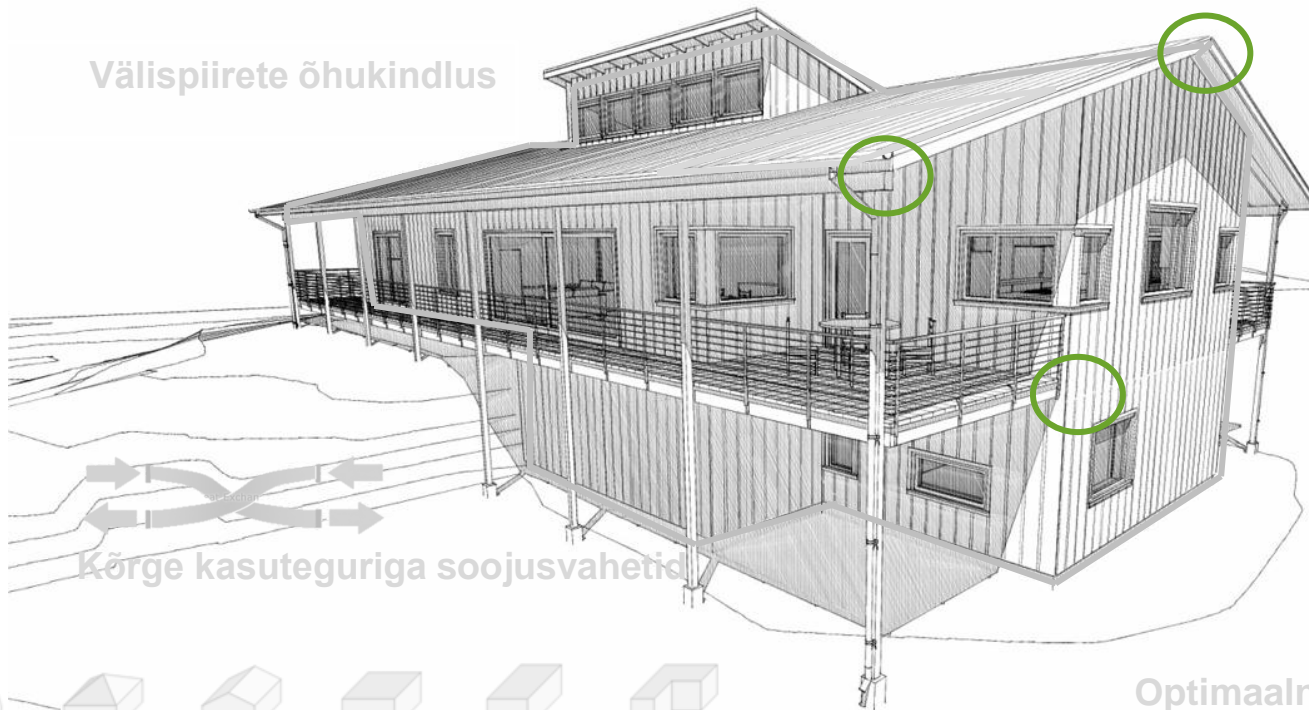

Soe vesi taastuvatest allikatest

Välispiirete õhukindlus

Energiasäästlik valgustus ja seadmed

Kõrge kasuteguriga soojusvahetid

Väga madal u-väärtus ja külmasildade vältimine

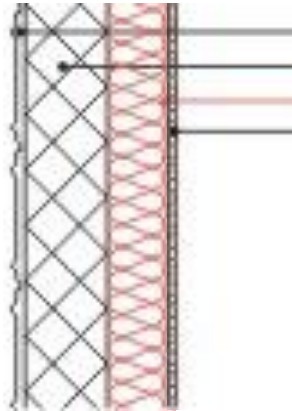

Hoone kompaktsus

Optimaalne orientatsioon ja akende paigutus

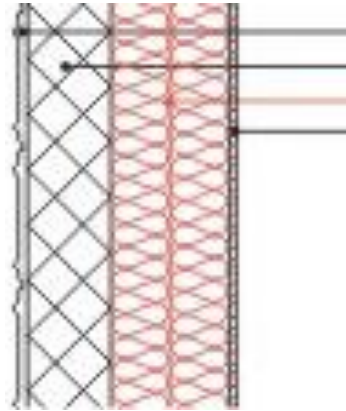
PassivHaus: madal u-väärtus

sisekrohv
betoon
soojustus
kipsplaat

Soojustuse paksus =
75mm

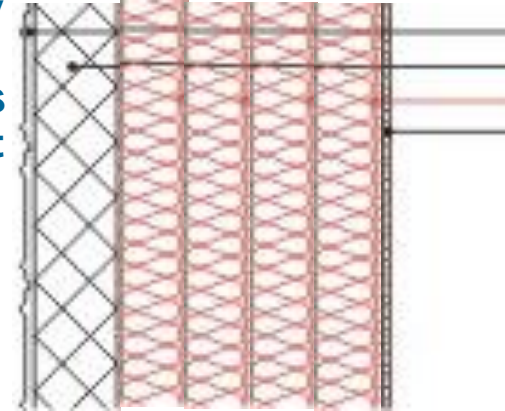
U-väärtus = 0.42

sisekrohv
betoon
soojustus
kipsplaat

Soojustuse paksus =
150mm

U-väärtus = 0.23

sisekrohv
betoon
soojustus
kipsplaat

Soojustuse paksus =
300mm

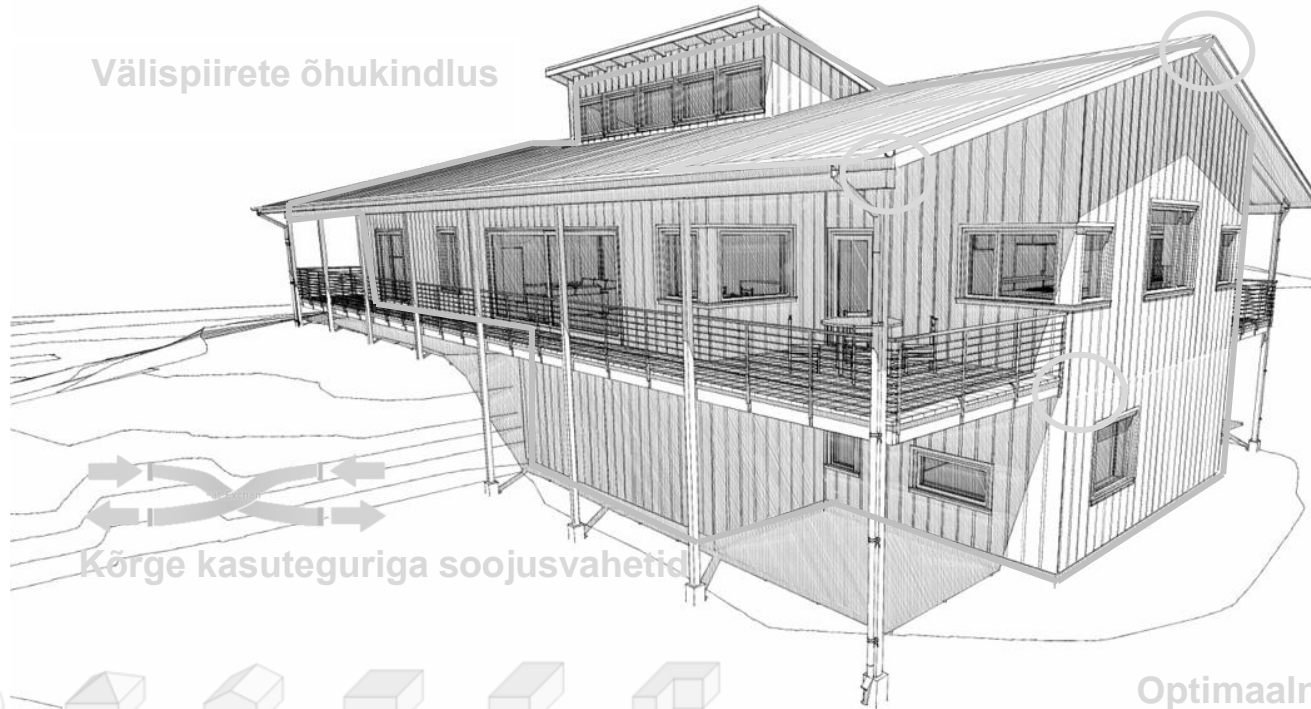
U-väärtus = 0.12

Vabatahtlikud märgised

Soe vesi taastuvatest allikatest

Välispiirete õhukindlus

Energiasäästlik valgustus ja seadmed

Väga madal u-väärtus ja külmasildade vältimine

Optimaalne orientatsioon ja akende paigutus

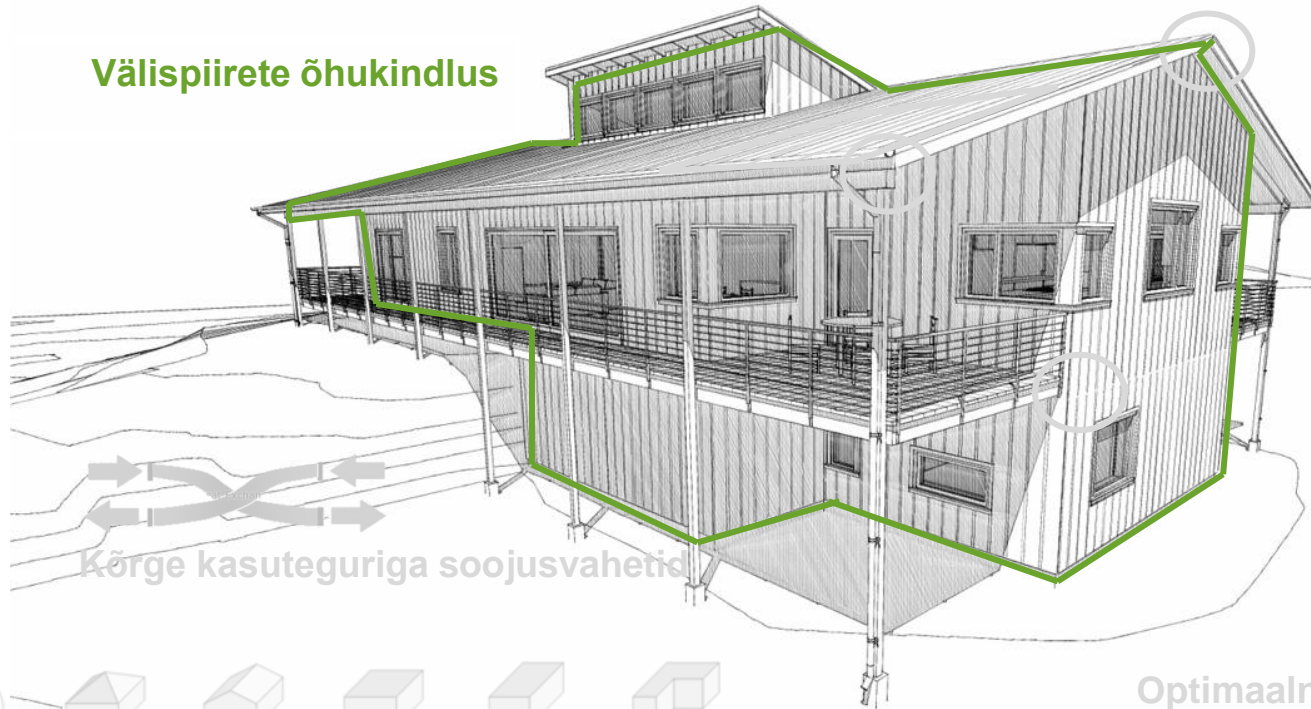
Hoone kompaktsus

Vabatahtlikud märgised

Soe vesi taastuvatest allikatest

Välispiirete õhukindlus

Energiasäästlik valgustus ja seadmed

Väga madal u-väärtus ja külmasildade vältimine

Kõrge kasuteguriga soojusvahetid

Hoone kompaktsus

Optimaalne orientatsioon ja akende paigutus

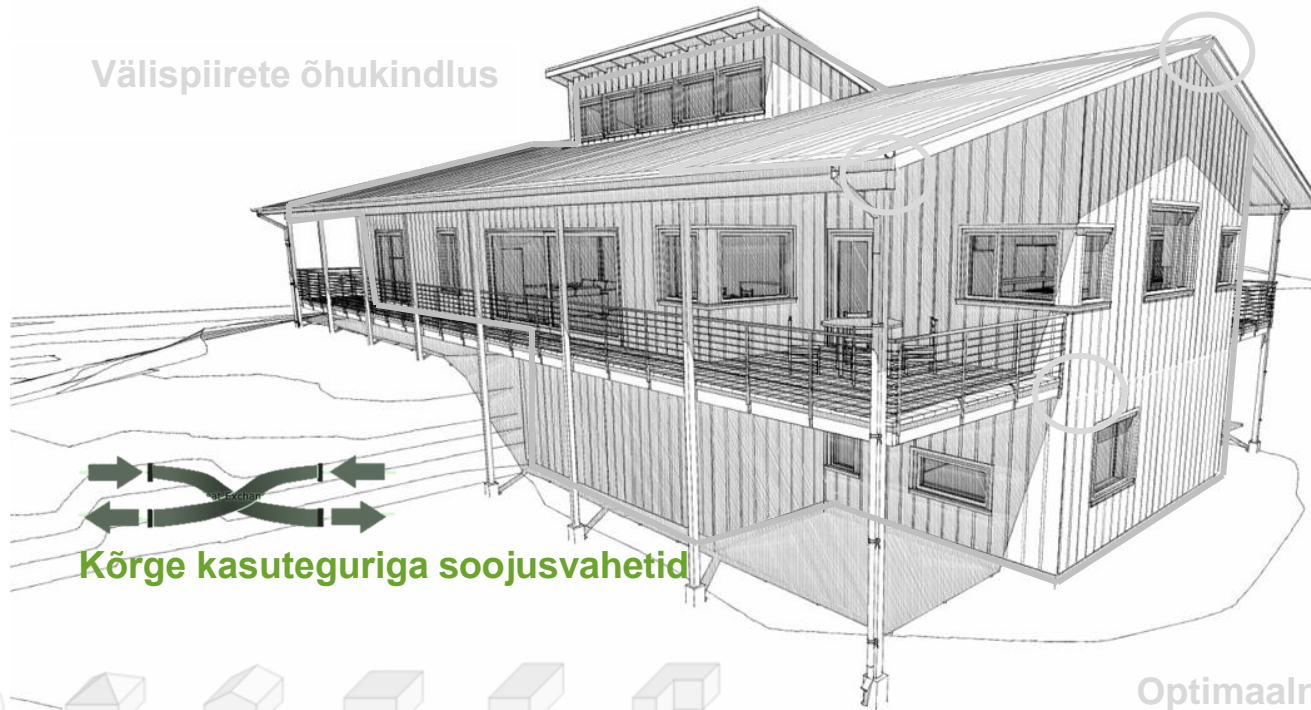

Vabatahtlikud märgised

Soe vesi taastuvatest allikatest

Välispiirete õhukindlus

Energiasäästlik valgustus ja seadmed

Väga madal u-väärtus ja külmasildade vältimine

Kõrge kasuteguriga soojusvahetid

Hoone kompaktsus

Optimaalne orientatsioon ja akende paigutus

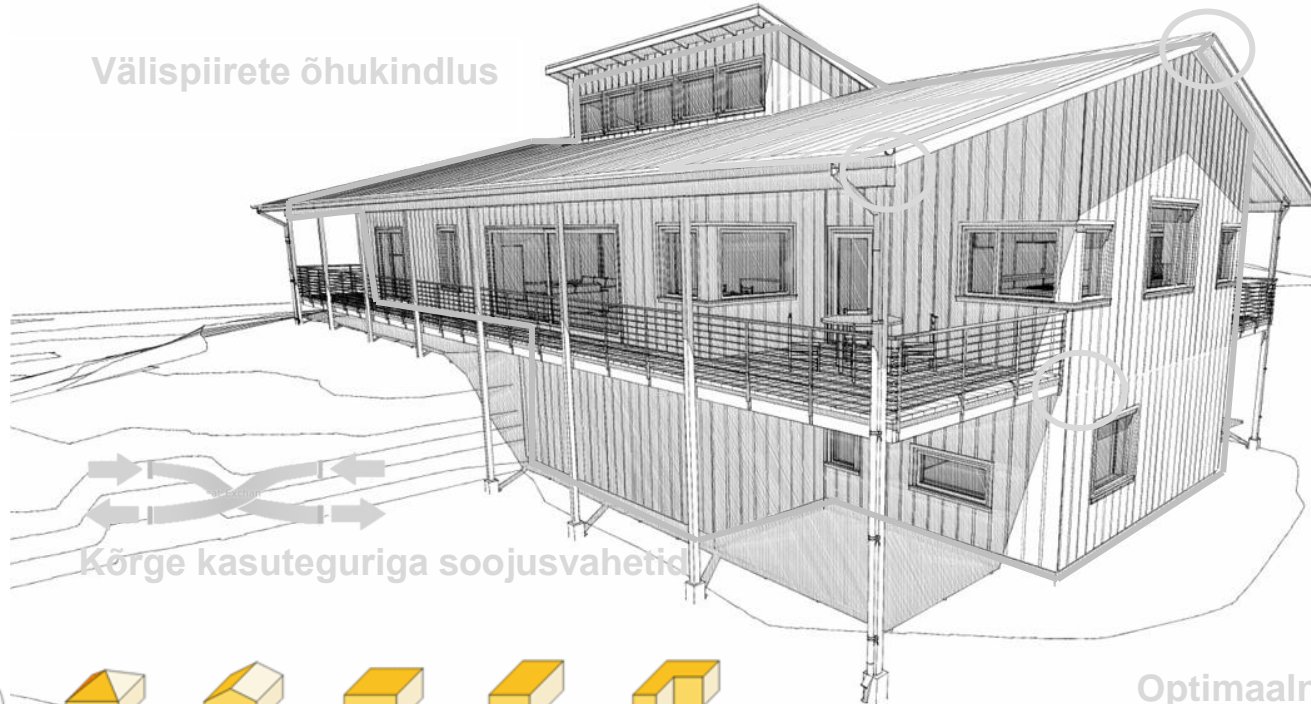

Vabatahtlikud märgised

Soe vesi taastuvatest allikatest

Välispiirete õhukindlus

Energiasäästlik valgustus ja seadmed

Väga madal u-väärtus ja külmasildade vältimine

Kõrge kasuteguriga soojusvahetid

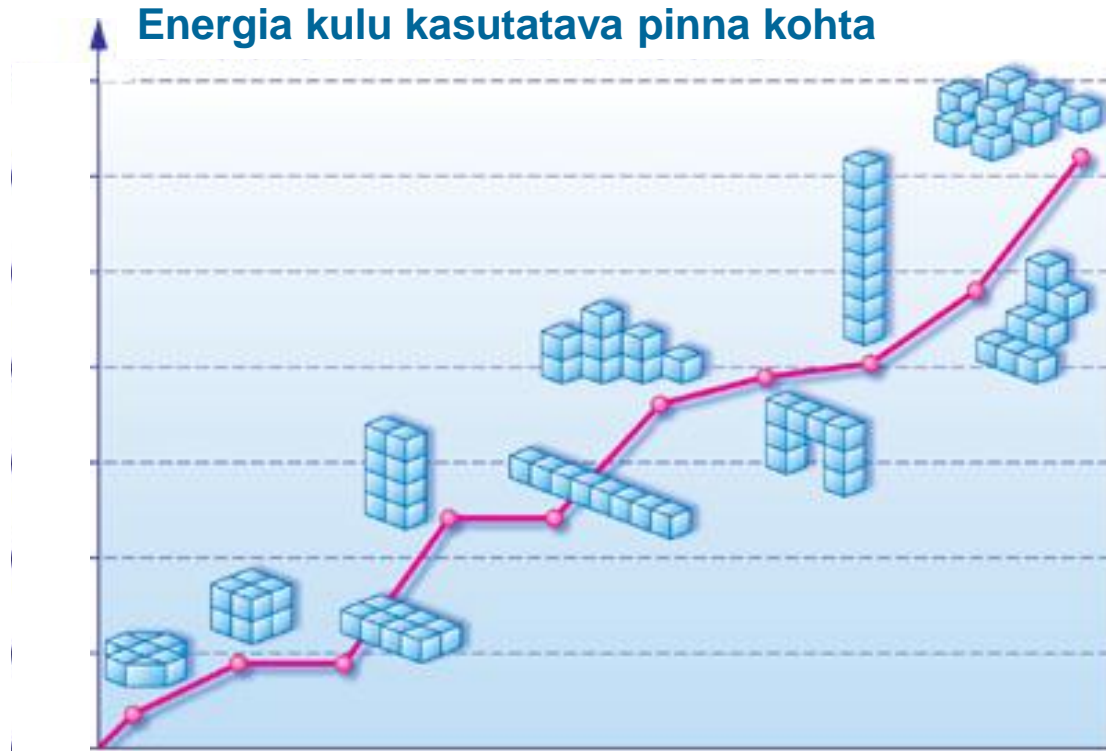
Optimaalne orientatsioon ja akende paigutus

Hoone kompaktsus

PassivHaus: kompaktsus

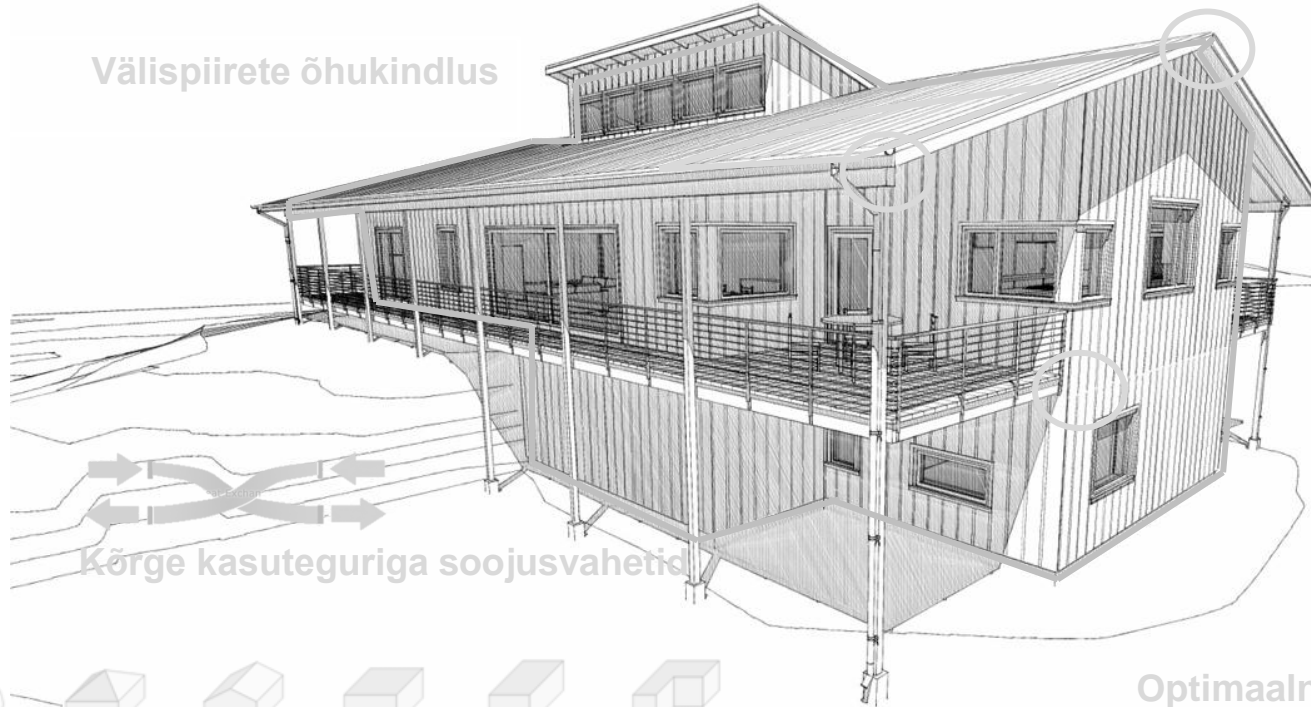
Allikas: sonnentaler (2012)

Vabatahtlikud märgised

Soe vesi taastuvatest allikatest

Välispiirete õhukindlus

Energiasäästlik valgustus ja seadmed

Väga madal u-väärtus ja külmasildade vältimine

Kõrge kasuteguriga soojusvahetid

Hoone kompaktsus

Optimaalne orientatsioon ja akende paigutus

Vabatahtlikud märgised

Soe vesi taastuvatest allikatest

Välispiirete õhukindlus

Energiasäästlik
valgustus ja
seadmed

Väga madal u-
väärtus ja
külmasildade
vältimine

Optimaalne orientatsioon
ja akende paigutus

Kõrge kasuteguriga soojusvahetis

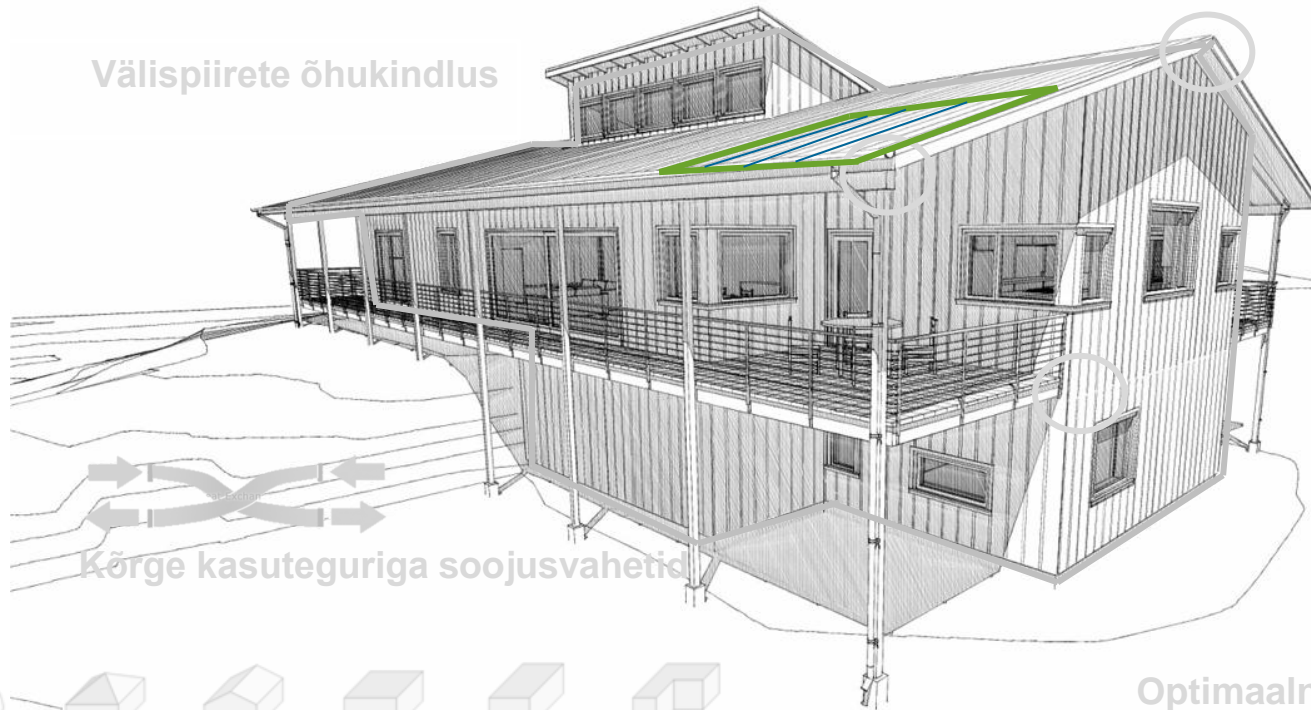
Hoone kompaktsus

Vabatahtlikud märgised

Soe vesi taastuvatest allikatest

Välispiirete õhukindlus

Energiasäästlik valgustus ja seadmed

Väga madal u-väärtus ja külmasildade vältimine

Kõrge kasuteguriga soojusvahetid

Optimaalne orientatsioon ja akende paigutus

Hoone kompaktsus

Vabatahtlikud märgised

Võimalikult väike küttekulu hoone kasutamise ajal

MINERGIE-ECO®

Mehr Lebensqualität, tiefer Energieverbrauch
Meilleure qualité de vie, faible consommation d'énergie

DGNB

Deutscher Gesellschaft für nachhaltiges Bauen e.V.
German Sustainable Building Council

Vabatahtlikud märgised

Võimalikult väike küttekulu hoone kasutamise ajal

Tervislik sisekliima
Keskkonnamõju vähendamine
ehitusmaterjalide valiku läbi

MINERGIE-ECO®

Mehr Lebensqualität, tiefer Energieverbrauch
Meilleure qualité de vie, faible consommation d'énergie

Vabatahtlikud märgised

MINERGIE-ECO®

Elekter taastuvenergiast
Materjalide valik

Energiakulu hoone
terve elutsükli jooksul

Mürakindlad
konstruktsioonid

Piirang
lisamaksumusele

Toksiliste saasteainete
vältimine ehitusmaterjalide
valikul

Keskonnakriteeriumid
ehituse ajal

Vabatahtlikud märgised

MINERGIE-ECO®

Elekter taastuvenergiast
Materjalide valik

Energiakulu hoone
terve elutsükli jooksul

Toksiliste saasteainete
vältimine ehitusmaterjalide
valikul

Mürakindlad
konstruktsioonid

Keskonnakriteeriumid
ehituse ajal

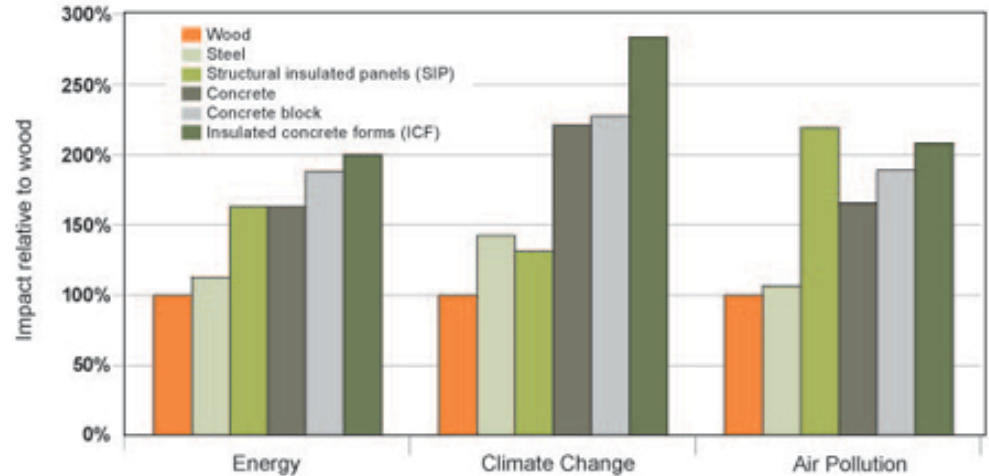
Piirang
lisamaksumusele

Minergie-ECO: elutsükkel

Energiatarve
materjali kogu
elutsükli jooksul
Kaevandamine,
tootmine, transport,
paigaldamine,
kasutamine, käitlemine

Embodied environmental impacts of various exterior wall assemblies

Vabatahtlikud märgised

MINERGIE-ECO®

Elekter taastuvenergiast
Materjalide valik

Energiakulu hoone
terve elutsükli jooksul

Mürakindlad
konstruktsioonid

Piirang
lisamaksumusele

Toksiliste saasteainete
vältimine ehitusmaterjalide
valikul

Keskonnakriteeriumid
ehituse ajal

Vabatahtlikud märgised

MINERGIE-ECO®

Elekter taastuenergiast
Materjalide valik

Energiakulu hoone
terve elutsükli jooksul

Mürakindlad
konstruktsioonid

Toksiliste saasteainete
vältimine ehitusmaterjalide
valikul

Keskonnakriteeriumid
ehituse ajal

Piirang
lisamaksumusele

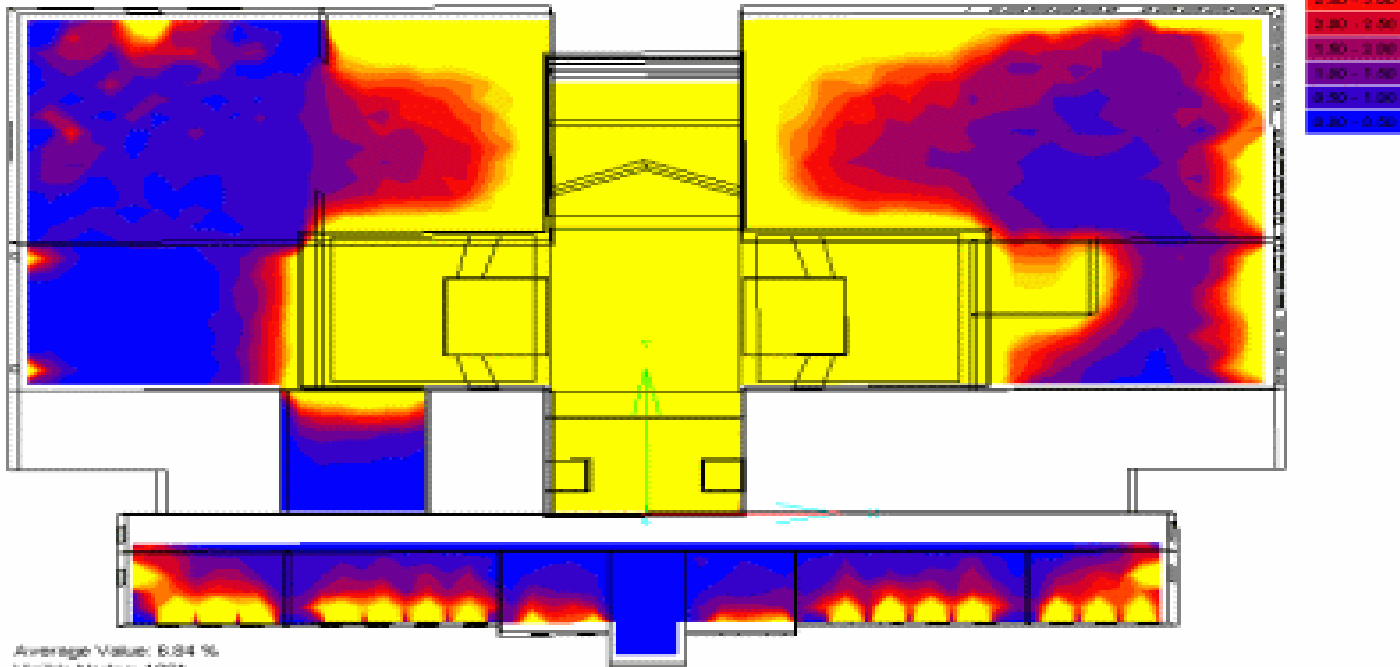

Minergie-ECO: päevavalgus

Daylight Analysis

Daylight Factor
Contour Range: 0.00 - 5.00 %
In Steps of: 0.50 %
#600700175

Vabatahtlikud märgised

MINERGIE-ECO®

Elekter taastuvenergiast
Materjalide valik

Energiakulu hoone
terve elutsükli jooksul

Mürakindlad
konstruktsioonid

Piirang
lisamaksumusele

Toksiliste saasteainete
vältimine ehitusmaterjalide
valikul

Keskonnakriteeriumid
ehituse ajal

Vabatahtlikud märgised

MINERGIE-ECO®

Elekter taastuvenergiast
Materjalide valik

Energiakulu hoone
terve elutsükli jooksul

Mürakindlad
konstruktsioonid

Toksiliste saasteainete
vältimine ehitusmaterjalide
valikul

Keskonnakriteeriumid
ehituse ajal

Piirang
lisamaksumusele

Vabatahtlikud märgised

MINERGIE-ECO®

Elekter taastuvenergiast
Materjalide valik

Energiakulu hoone
terve elutsükli jooksul

Mürakindlad
konstruktsioonid

**Toksiliste saasteainete
vältimine ehitusmaterjalide
valikul**

Keskkonnakriteeriumid
ehituse ajal

Piirang
lisamaksumusele

Vabatahtlikud märgised

MINERGIE-ECO®

Elektter taastuvenergiast

Materjalide valik

Energiakulu hoone terve elutsükli jooksul

Mürakindlad konstruktsioonid

Toksiliste saasteainete vältimine ehitusmaterjalide valikul

Keskonnakriteeriumid ehituse ajal

Piirang lisamaksumusele

Vabatahtlikud märgised

MINERGIE-ECO®

Elekter taastuenergiast

Materjalide valik

Energiakulu hoone terve elutsükli jooksul

Toksiliste saasteainete vältimine ehitusmaterjalide valikul

Mürakindlad konstruktsioonid

Keskonnakriteeriumid ehituse ajal

Piirang lisamaksumusele

Vabatahtlikud märgised

MINERGIE-ECO®

Elekter taastuvenergiast
Materjalide valik

Energiakulu hoone
terve elutsükli jooksul

Mürakindlad
konstruktsioonid

Piirang
lisamaksumusele

Toksiliste saasteainete
vältimine ehitusmaterjalide
valikul

Keskkonnakriteeriumid
ehituse ajal

Vabatahtlikud märgised

MINERGIE-ECO®

Elekter taastuvenergiast
Materjalide valik

Energiakulu hoone
terve elutsükli jooksul

Mürakindlad
konstruktsioonid

Toksiliste saasteainete
vältimine ehitusmaterjalide
valikul

Keskkonnakriteeriumid
ehituse ajal

Piirang
lisamaksumusele

Vabatahtlikud märgised

Võimalikult väike küttekulu hoone kasutamise ajal

Tervislik sisekliima
Keskkonnamõju vähendamine
ehitusmaterjalide valiku läbi

MINERGIE-ECO®

Mehr Lebensqualität, tiefer Energieverbrauch
Meilleure qualité de vie, faible consommation d'énergie

Vabatahtlikud märgised

Võimalikult väike küttekulu hoone kasutamise ajal

Tervislik sisekliima
Keskkonnamõju vähendamine
ehitusmaterjalide valiku läbi

MINERGIE-ECO®

Mehr Lebensqualität, tiefer Energieverbrauch
Meilleure qualité de vie, faible consommation d'énergie

Asukohavalik
Hoone kasutuselevõtmine
Energiamonitooring, sisekliima monitooring

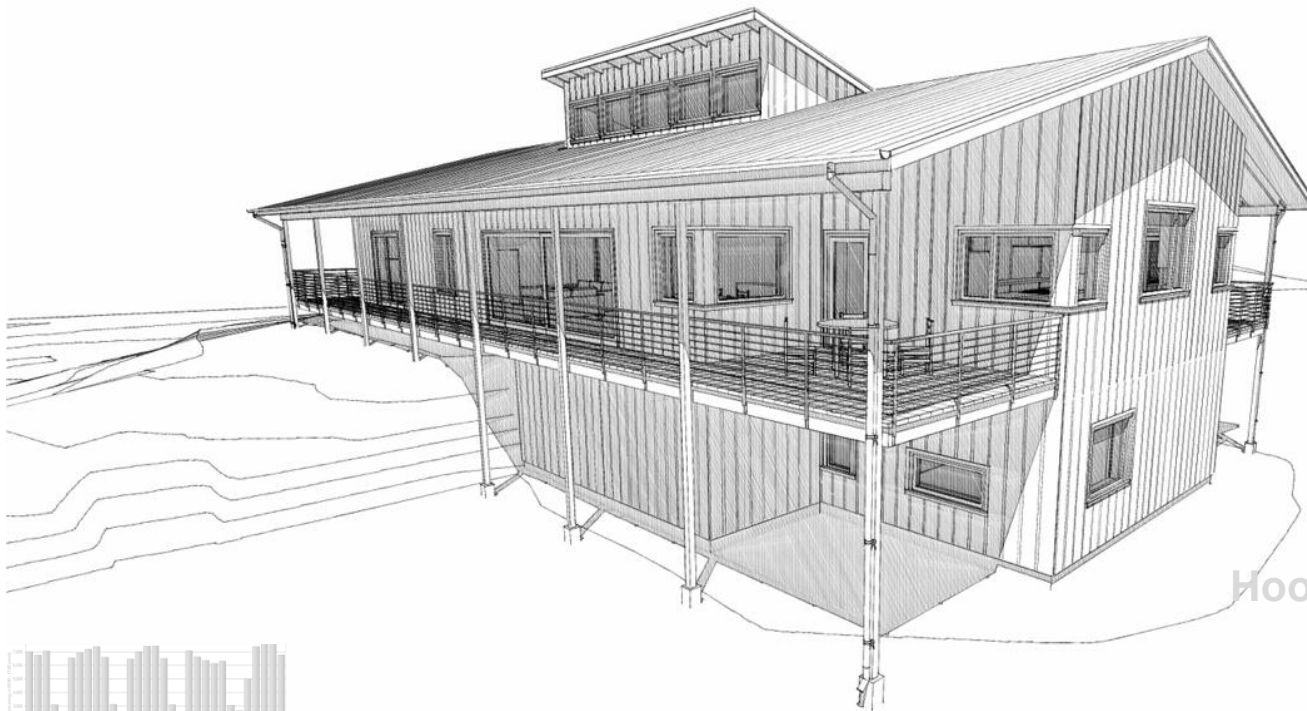

DGNB

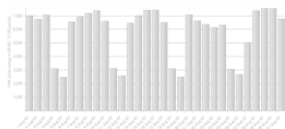
Deutscher Gesellschaft für nachhaltiges Bauen e.V.
German Sustainable Building Council

Vabatahtlikud märgised

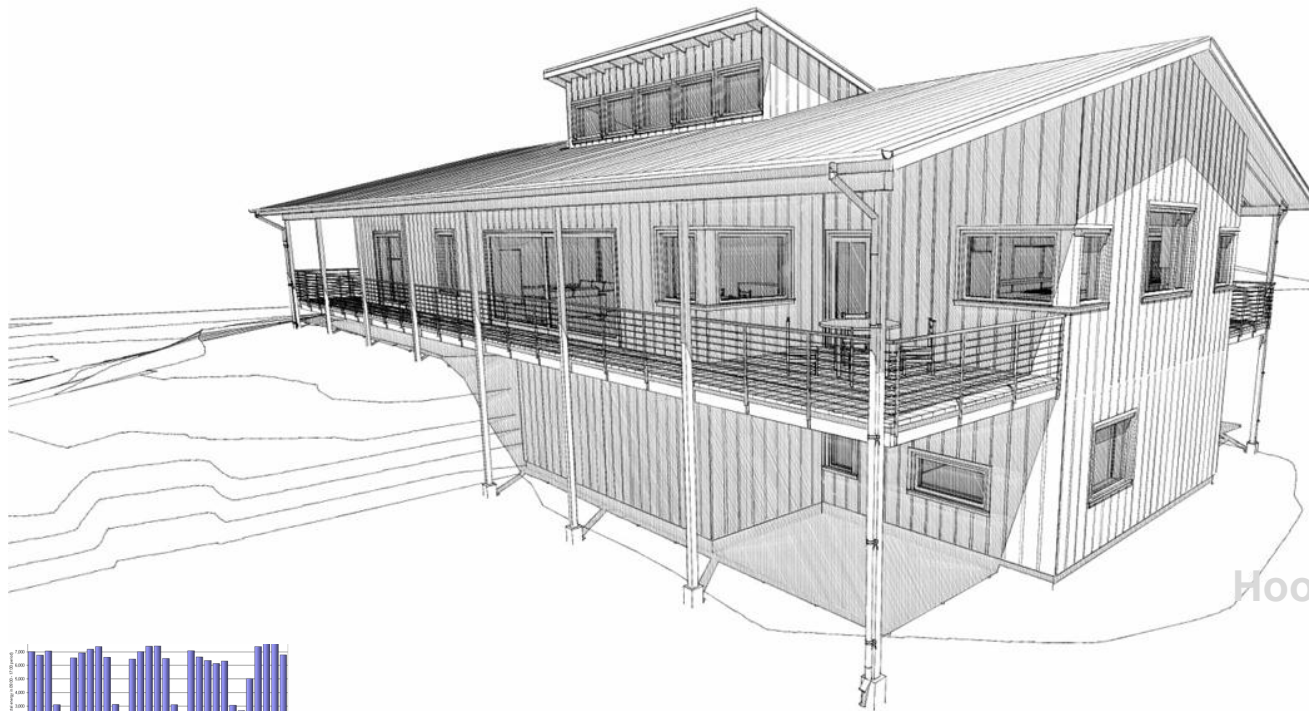
Hoone kasutuselevõtmine

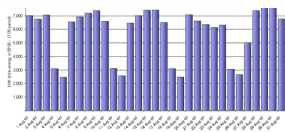
Energia-, veetarbimise ja sisekliima monitoring

Vabatahtlikud märgised

Hoone kasutuselevõtmine

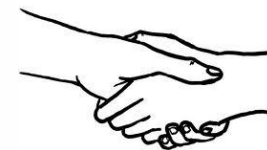
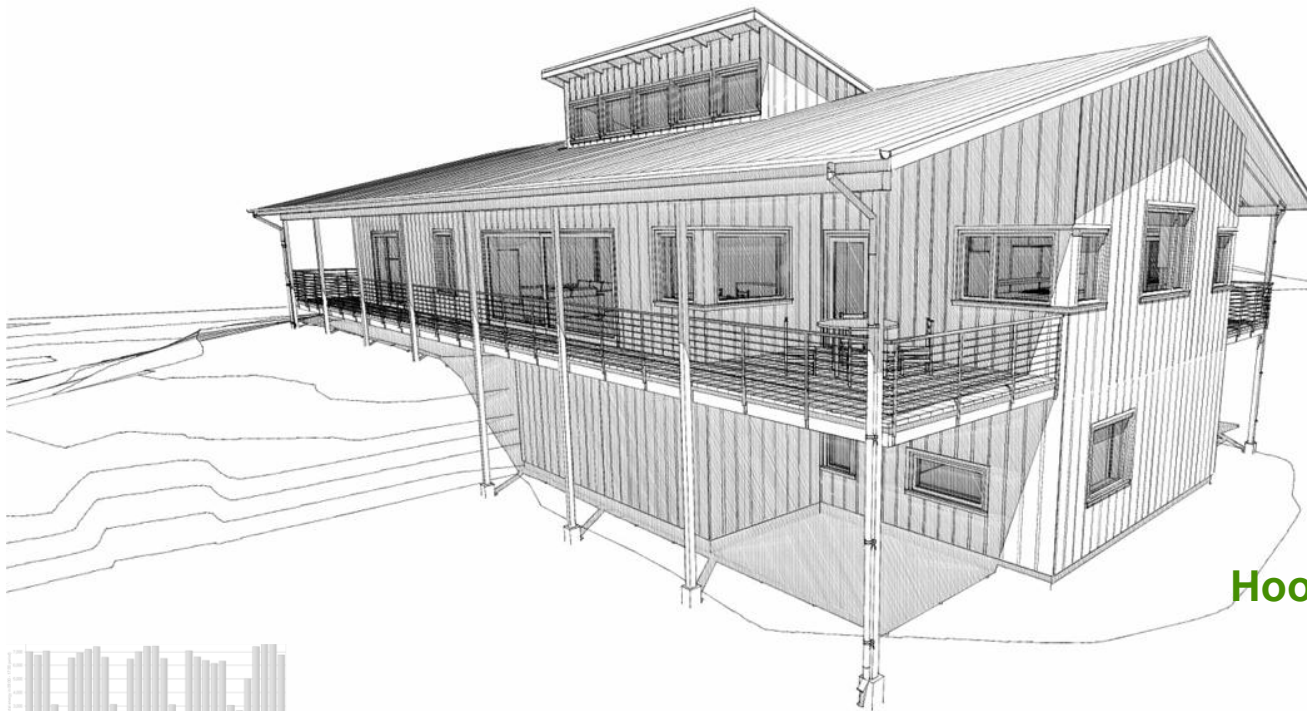

Energia-, veetarbimise ja sisekliima monitoring

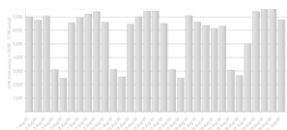

Vabatahtlikud märgised

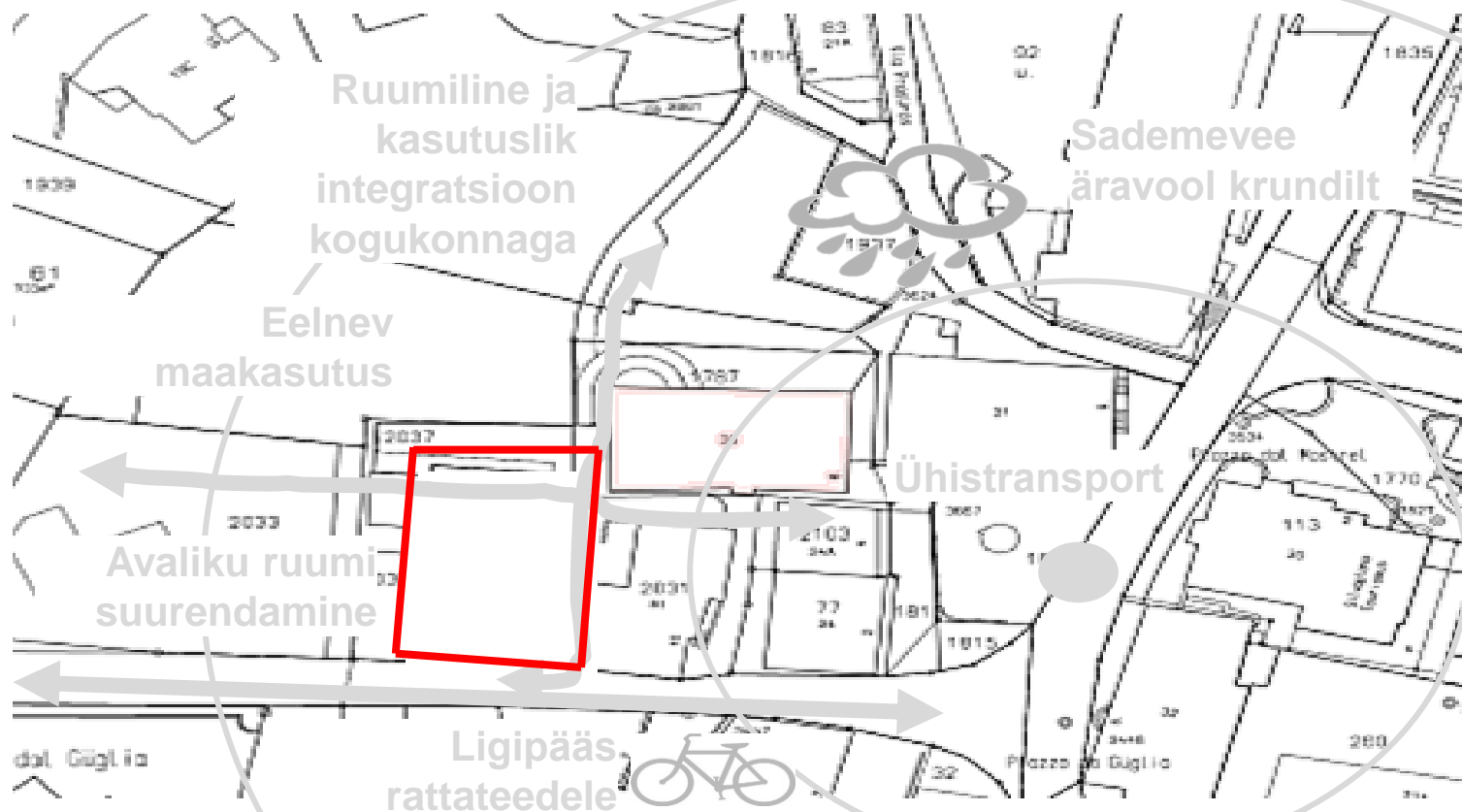
Hoone kasutuselevõtmine

Energia-, veetarbimise ja sisekliima monitooring

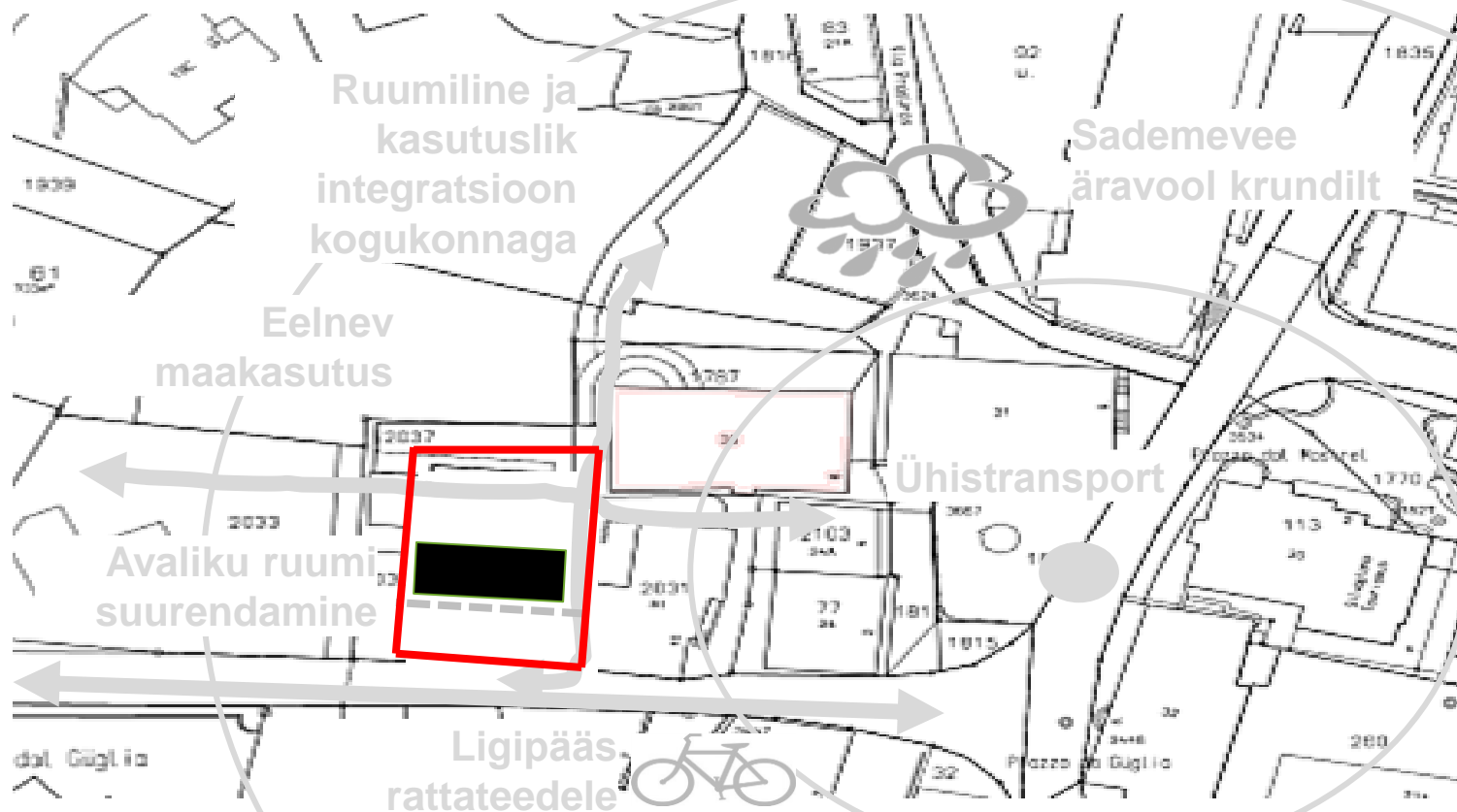

Vabatahtlikud märgised

Vabatahtlikud märgised

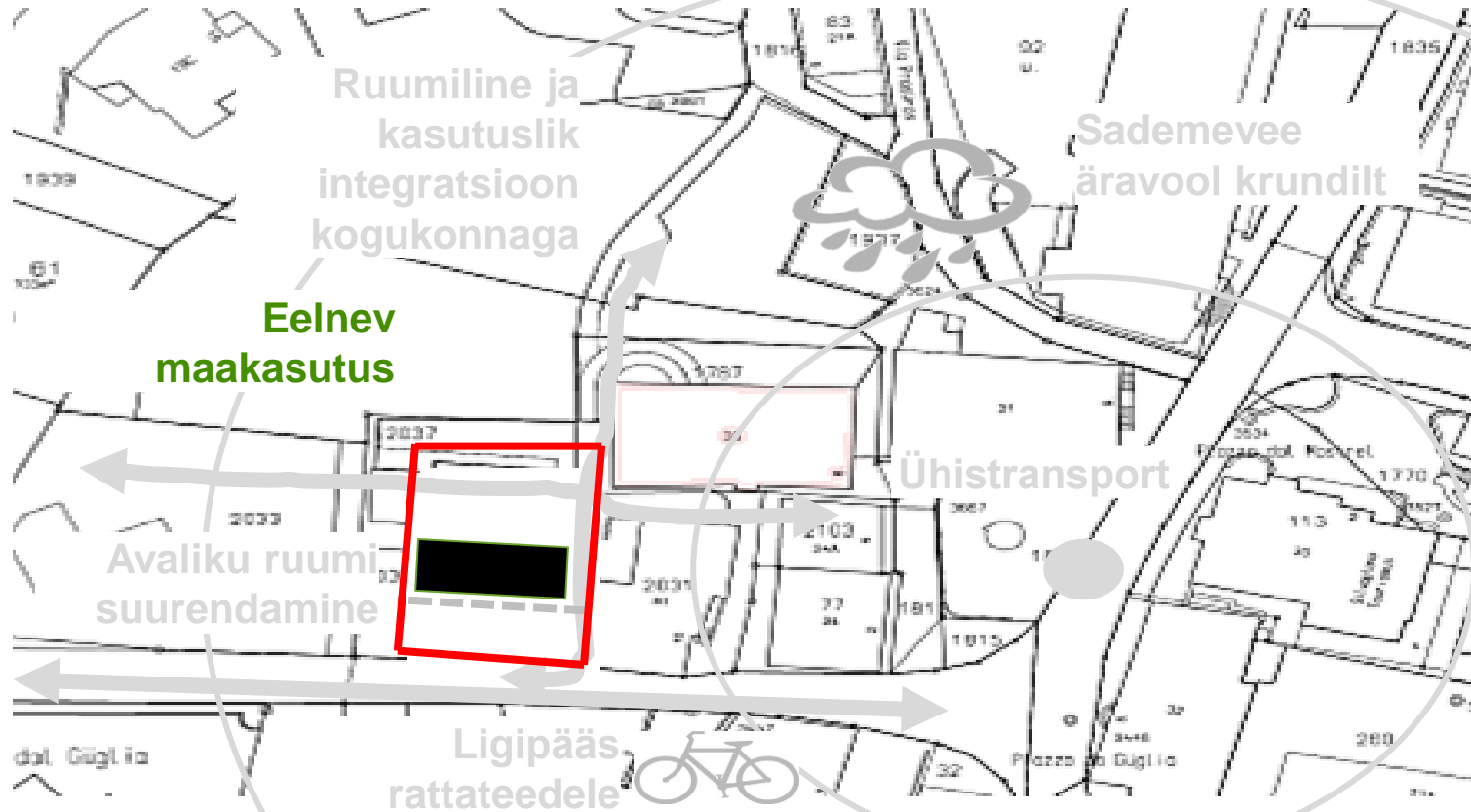

Vabatahtlikud märgised

Vabatahtlikud märgised

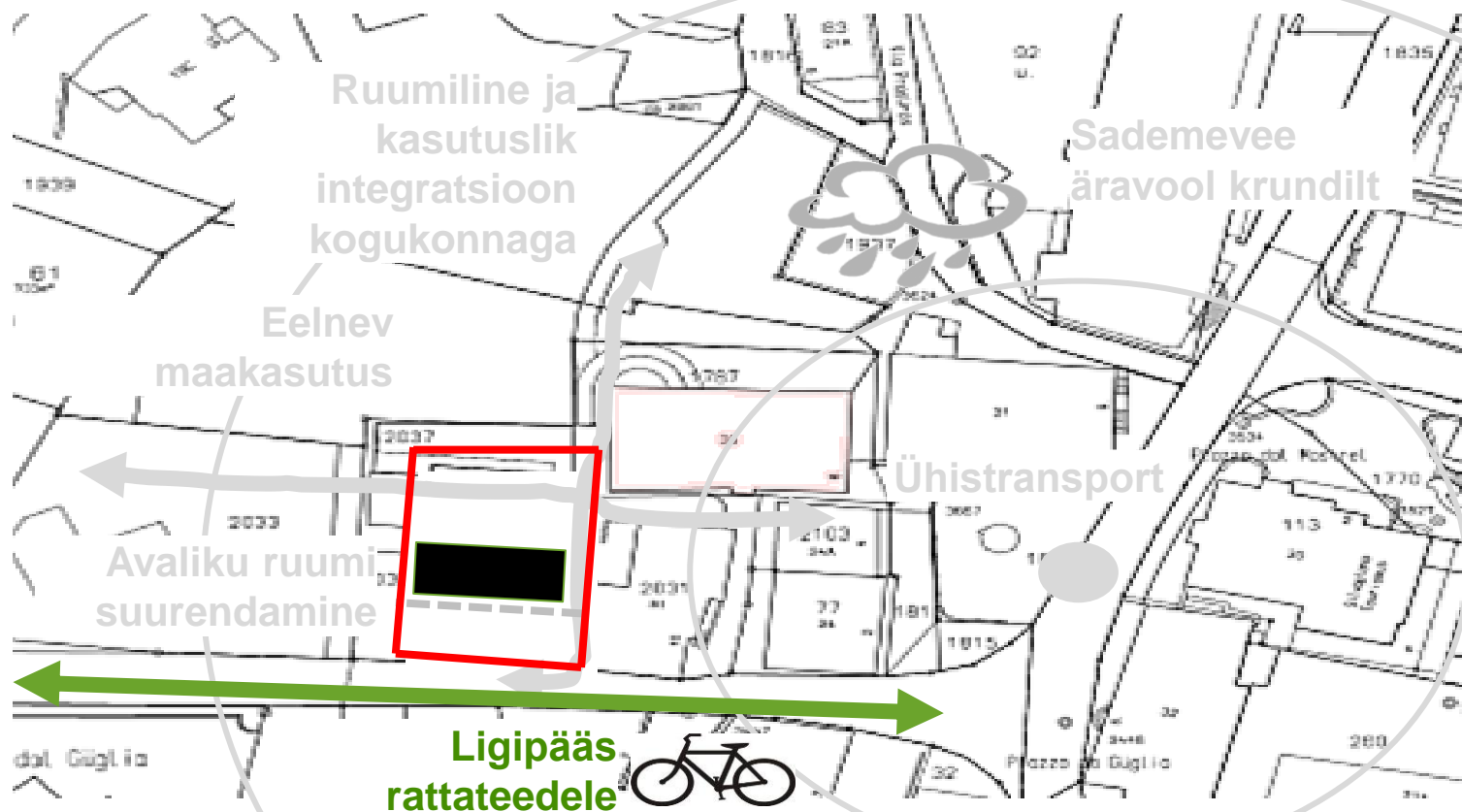

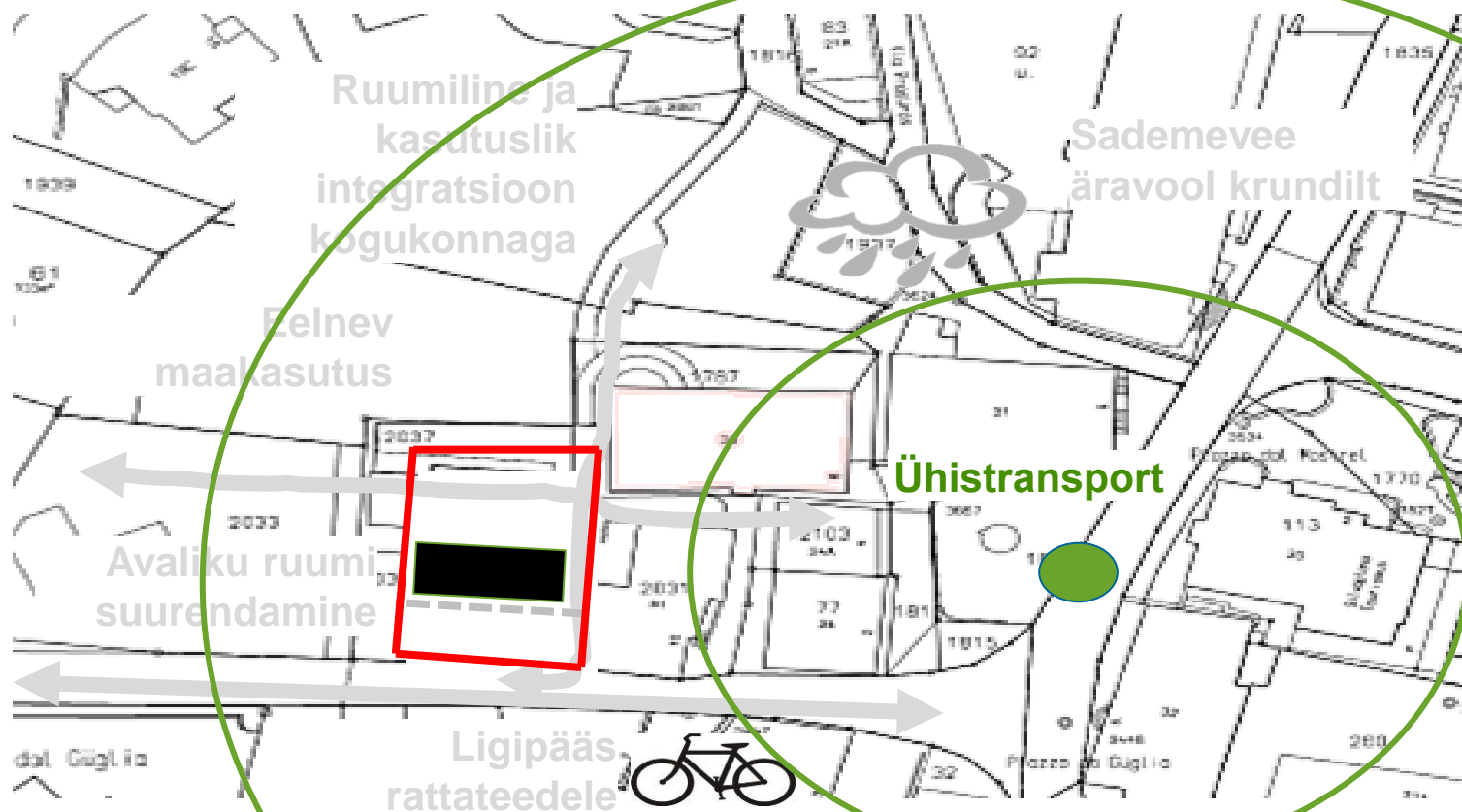

Vabatahtlikud märgised

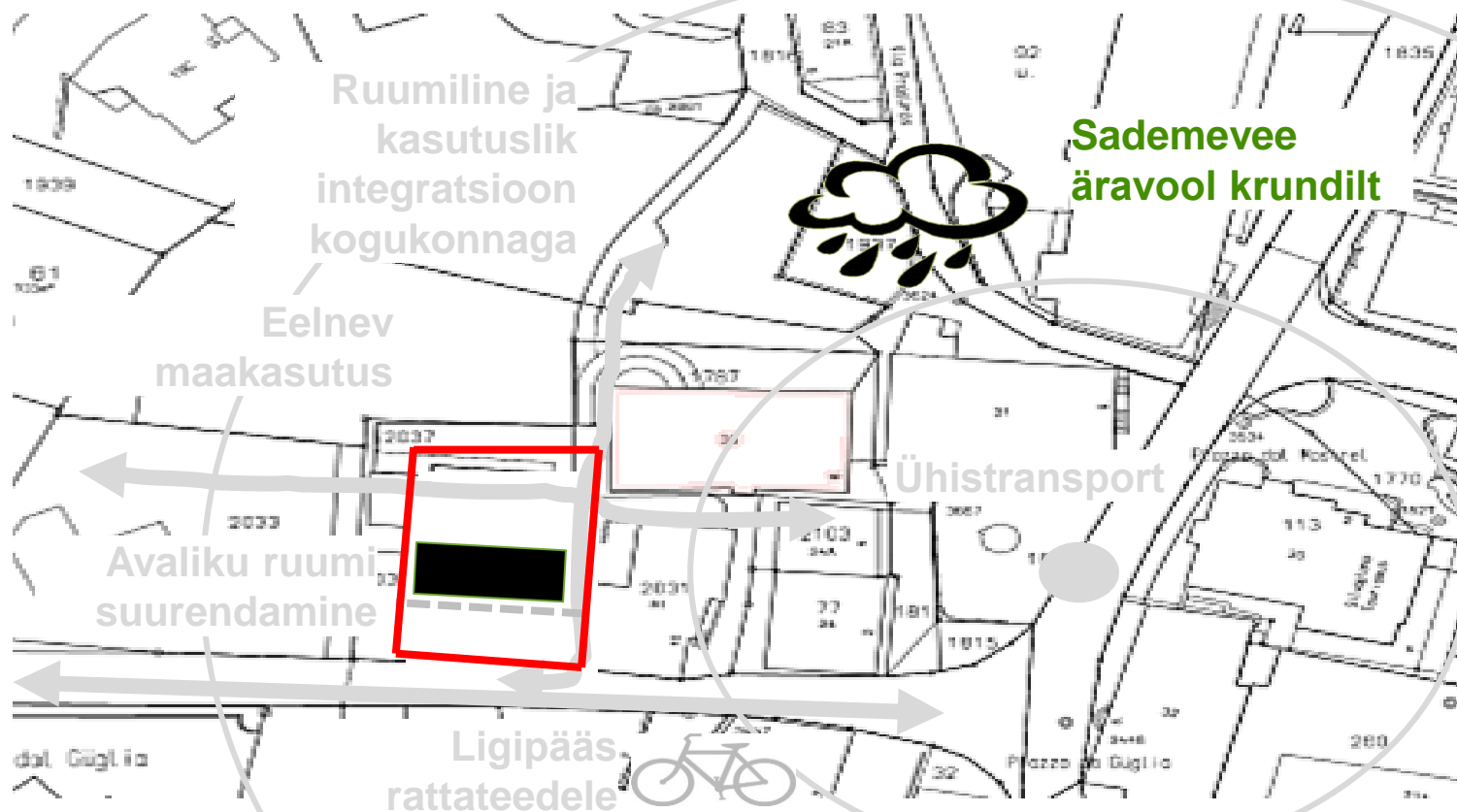

Vabatahtlikud märgised

Vabatahtlikud märgised

Vabatahtlikud märgised

Võimalikult väike küttekulu hoone kasutamise ajal

Tervislik sisekliima
Keskkonnamõju vähendamine
ehitusmaterjalide valiku läbi

MINERGIE-ECO®

Mehr Lebensqualität, tiefer Energieverbrauch
Meilleure qualité de vie, faible consommation d'énergie

Asukohavalik
Hoone kasutuselevõtmine
Energiamonitooring, sisekliima monitooring

DGNB

Deutscher Gesellschaft für nachhaltiges Bauen e.V.
German Sustainable Building Council

Vabatahtlikud märgised

Võimalikult väike küttekulu hoone kasutamise ajal

Tervislik sisekliima
Keskkonnamõju vähendamine
ehitusmaterjalide valiku läbi

MINERGIE-ECO®

Mehr Lebensqualität, tiefer Energieverbrauch
Meilleure qualité de vie, faible consommation d'énergie

Asukohavalik
Hoone kasutuselevõtmine
Energiamonitooring, sisekliima monitooring

Planeerimis- ja ehitusprotsessi parem korraldamine
Kaasamine
Suurem arv keskkonnaindikaatoreid
(nt. eutrofitseerumine)

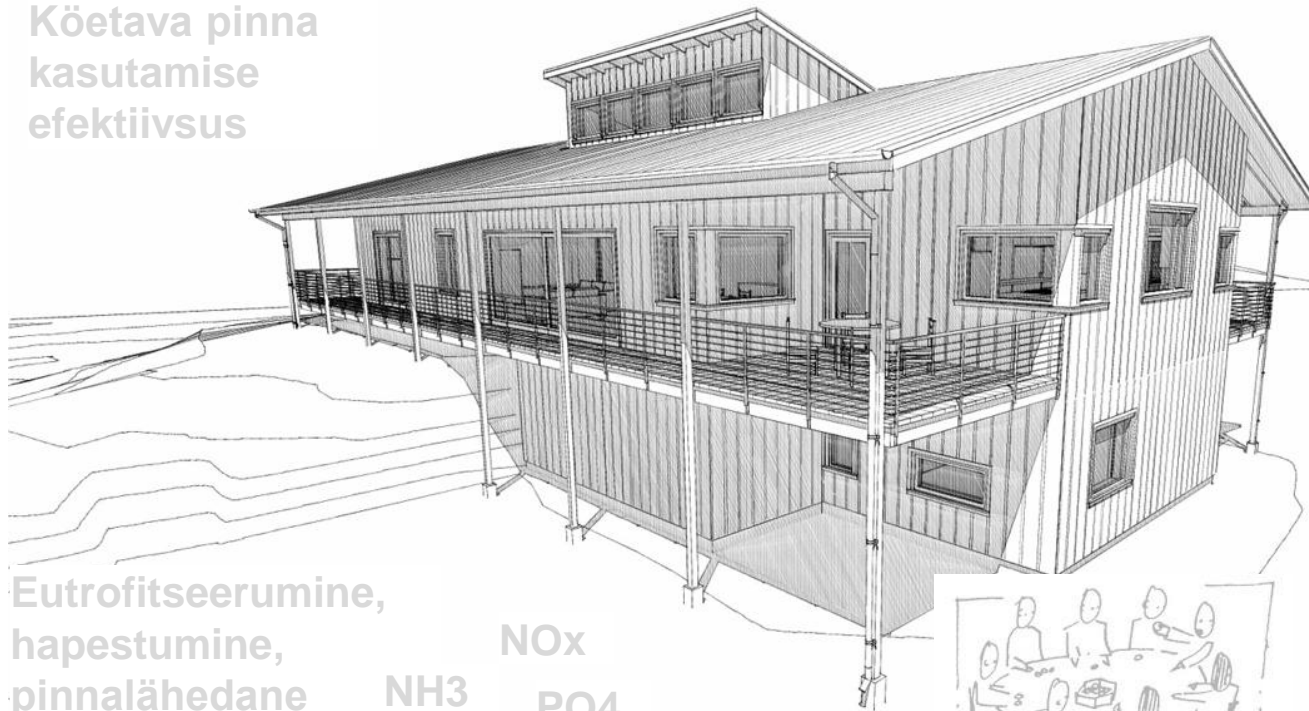

Vabatahtlikud märgised

Kõetava pinna kasutamise efektiivsus

Kunst arhitektuuris

Ohutus ja turvalisus

Ligipääs

Eutrofitseerumine, hapestumine, pinnalähedane osoon

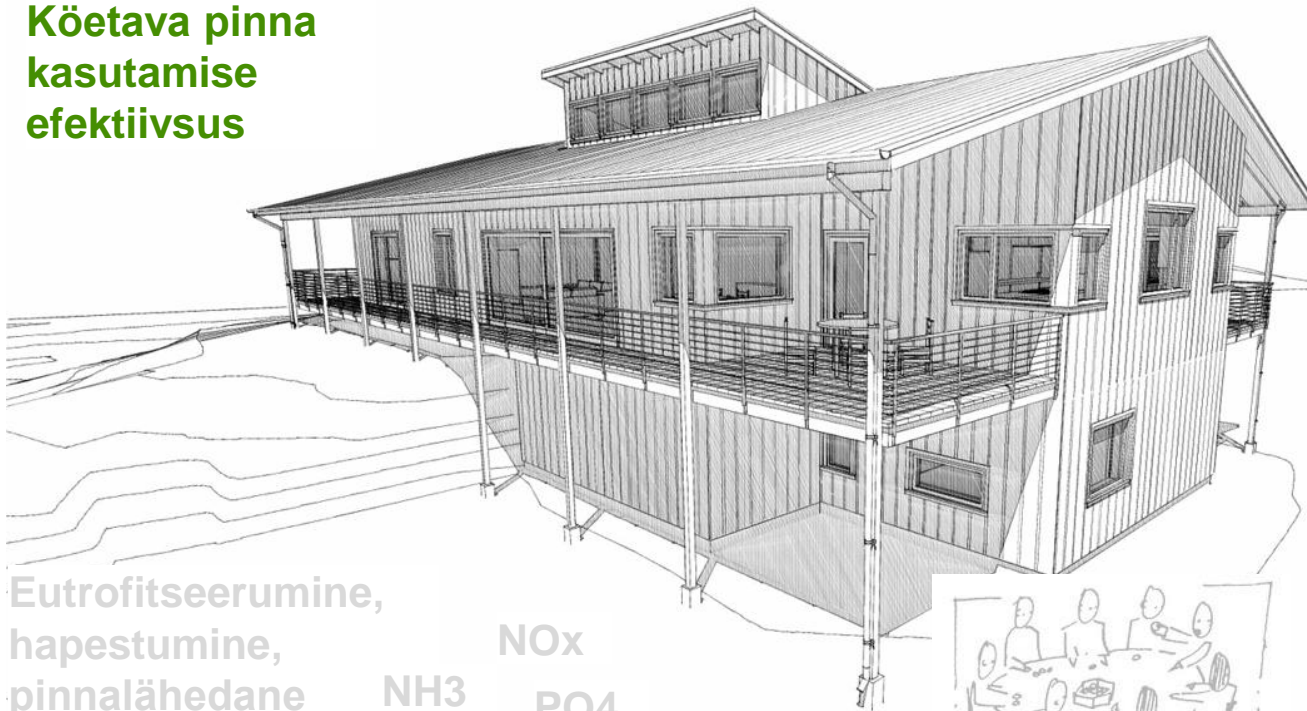
NO_x
NH₃ PO₄
SO₂

Integreeritud planeerimine, kaasamine

Vabatahtlikud märgised

Kõetava pinna kasutamise efektiivsus

Kunst arhitektuuris

Ohutus ja turvalisus

Ligipääs

Eutrofitseerumine, hapestumine, pinnalähedane osoon

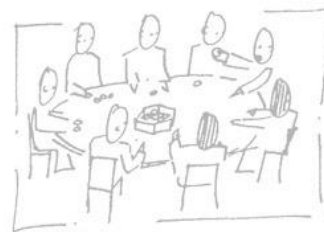
NH₃

NO_x

PO₄

SO₂

Integreeritud planeerimine, kaasamine

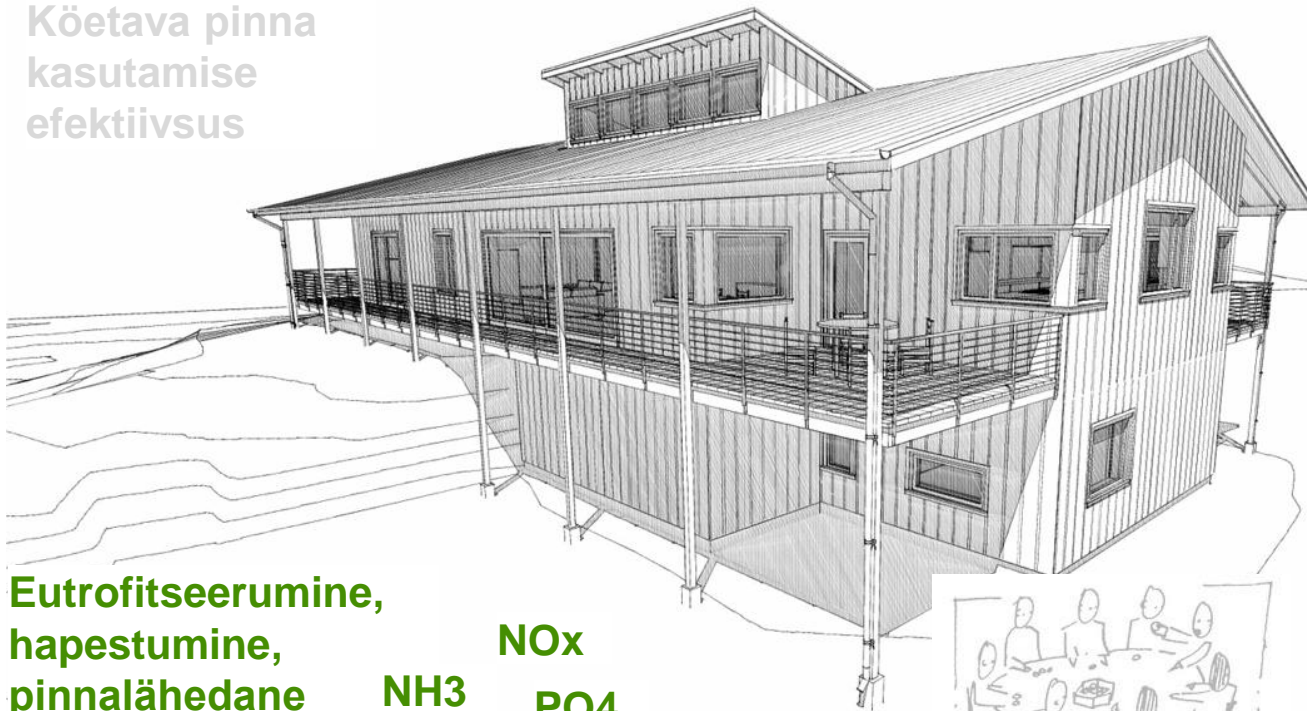

Vabatahtlikud märgised

Kõetava pinna kasutamise efektiivsus

Kunst arhitektuuris

Ohutus ja turvalisus

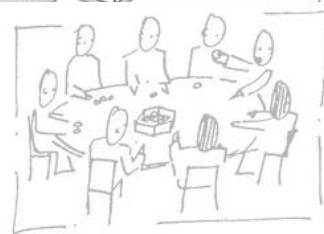
Ligipääs

Eutrofitseerumine, hapestumine, pinnalähedane osoon

NO_x
NH₃ PO₄
SO₂

Integreeritud planeerimine, kaasamine

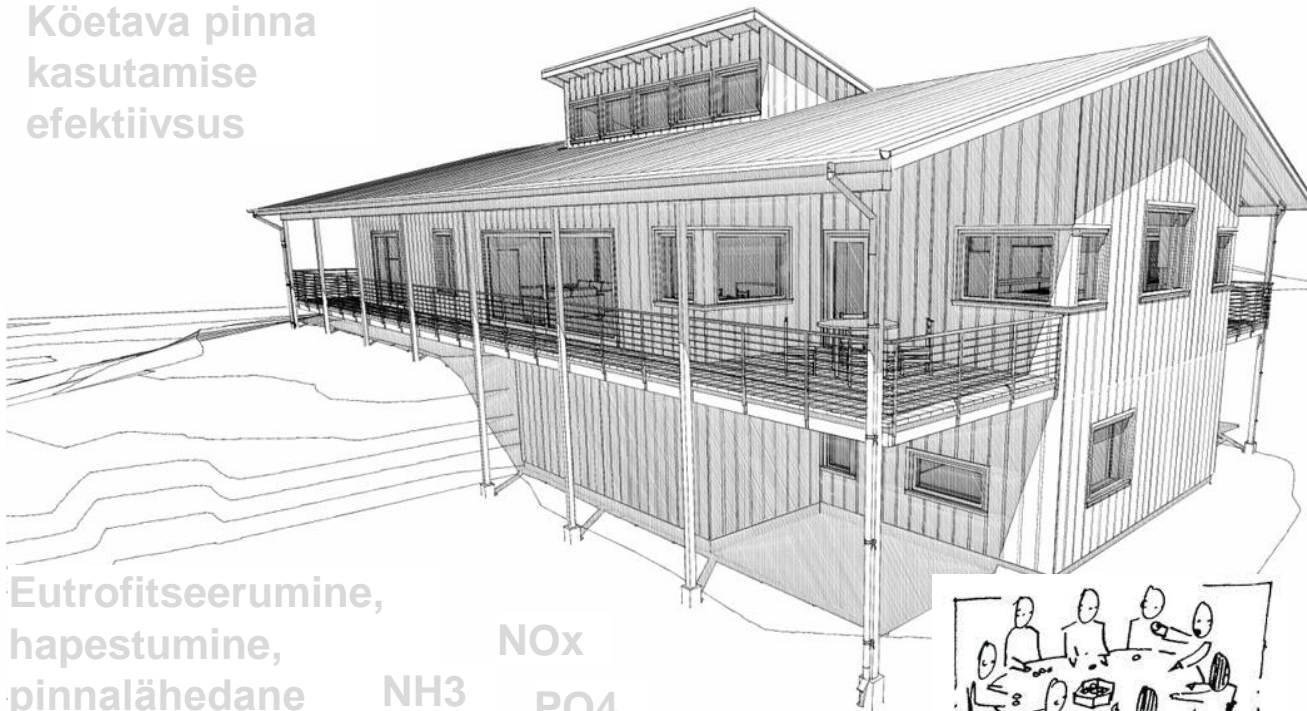

Vabatahtlikud märgised

Kõetava pinna kasutamise efektiivsus

Kunst arhitektuuris

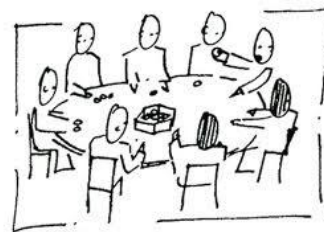
Ohutus ja turvalisus

Ligipääs

Eutrofitseerumine, hapestumine, pinnalähedane osoon

NOx
NH3 PO4
SO2

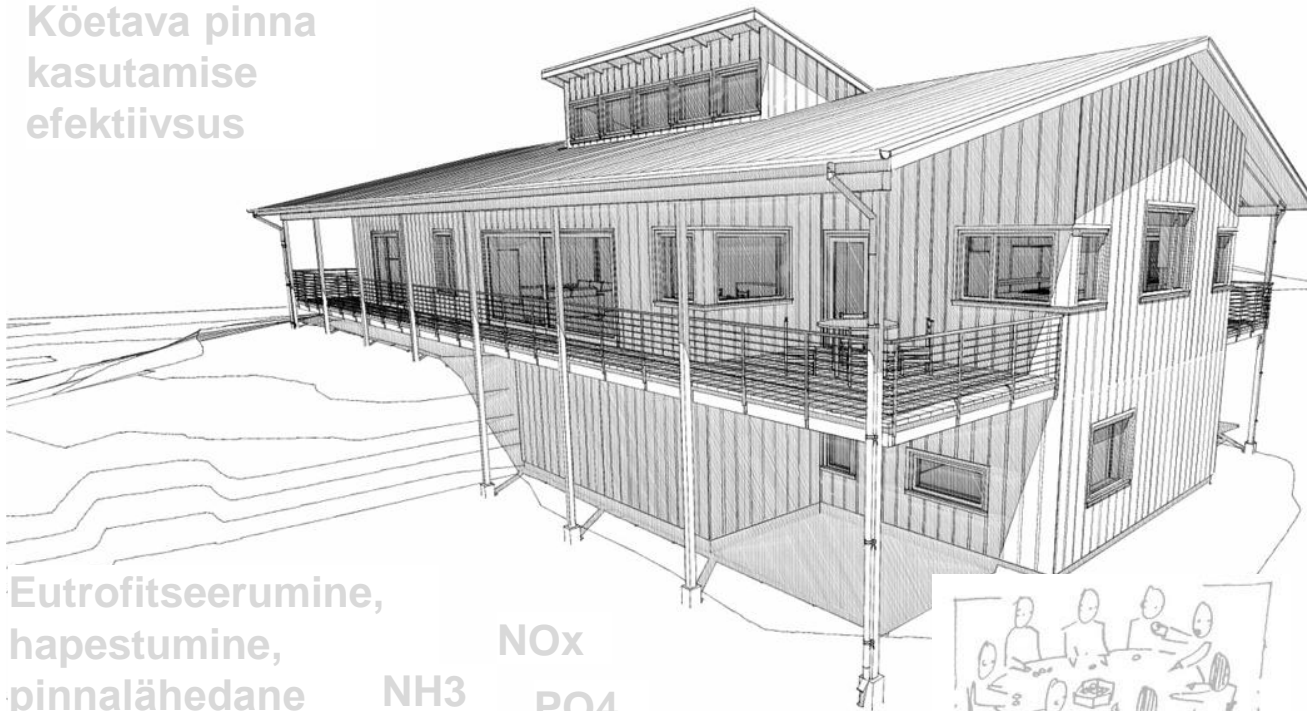
Integreeritud planeerimine, kaasamine

Vabatahtlikud märgised

Kõetava pinna kasutamise efektiivsus

Kunst arhitektuuris

Ohutus ja turvalisus

Ligipääs

Eutrofitseerumine, hapestumine, pinnalähedane osoon

NO_x
NH₃ PO₄
SO₂

Integreeritud planeerimine, kaasamine

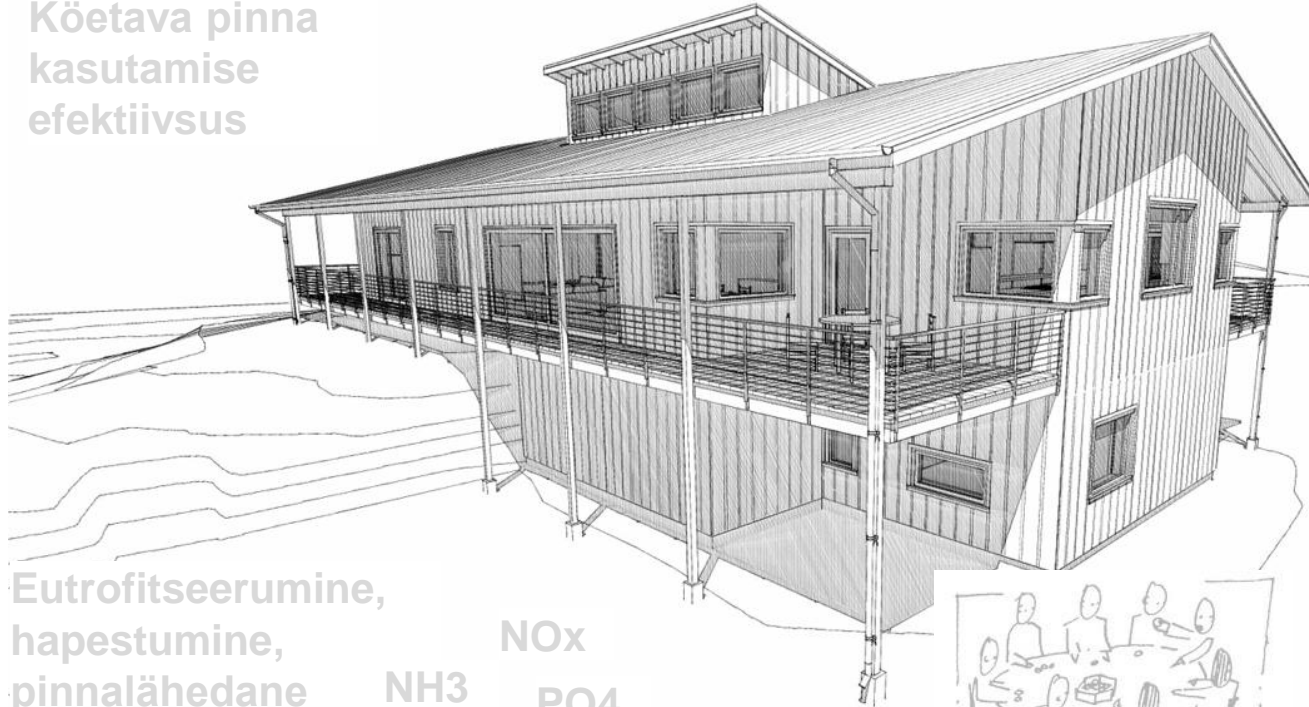

Vabatahtlikud märgised

Kõetava pinna kasutamise efektiivsus

Kunst arhitektuuris

Ohutus ja turvalisus

Ligipääs

Eutrofitseerumine, hapestumine, pinnalähedane osoon

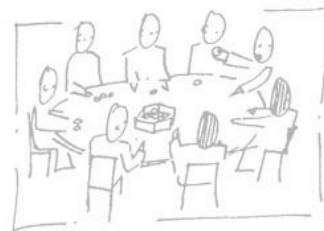
NH₃

NO_x

PO₄

SO₂

Integreeritud planeerimine, kaasamine

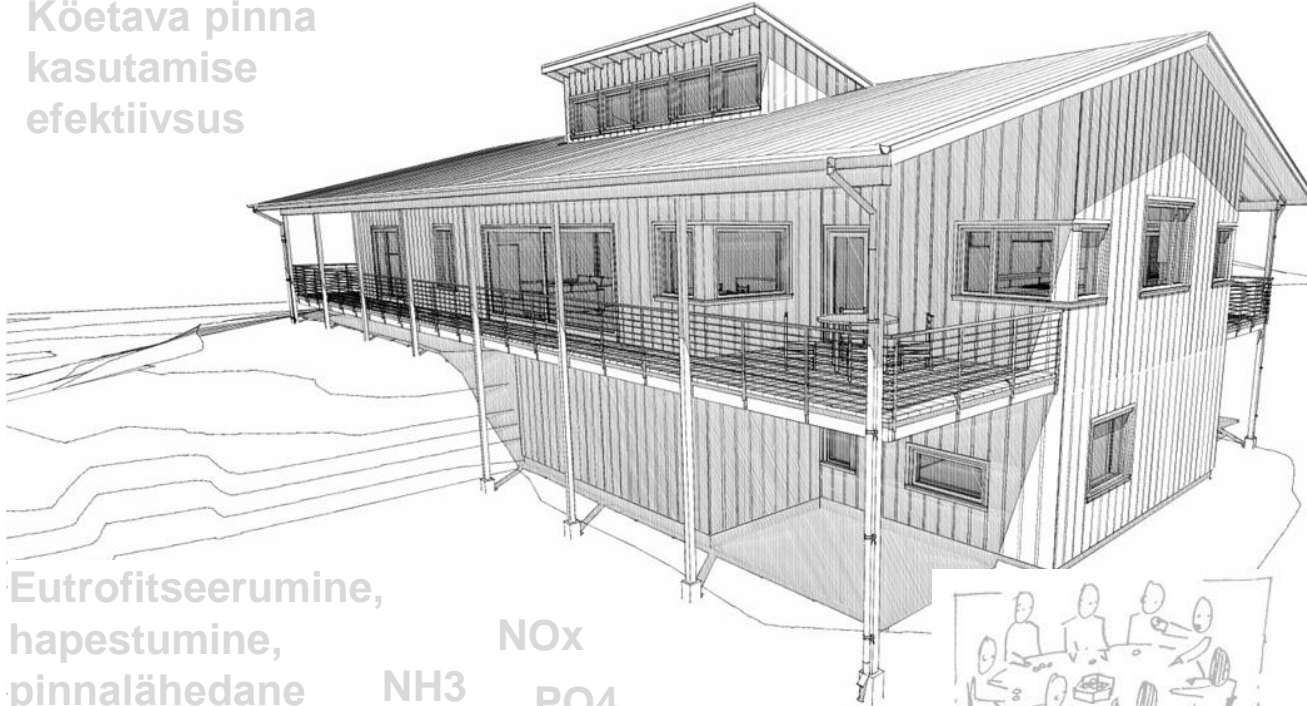

Vabatahtlikud märgised

Kõetava pinna kasutamise efektiivsus

Kunst arhitektuuris

Ohutus ja turvalisus

Ligipääs

Eutrofitseerumine, hapestumine, pinnalähedane osoon

NH₃

NO_x

PO₄

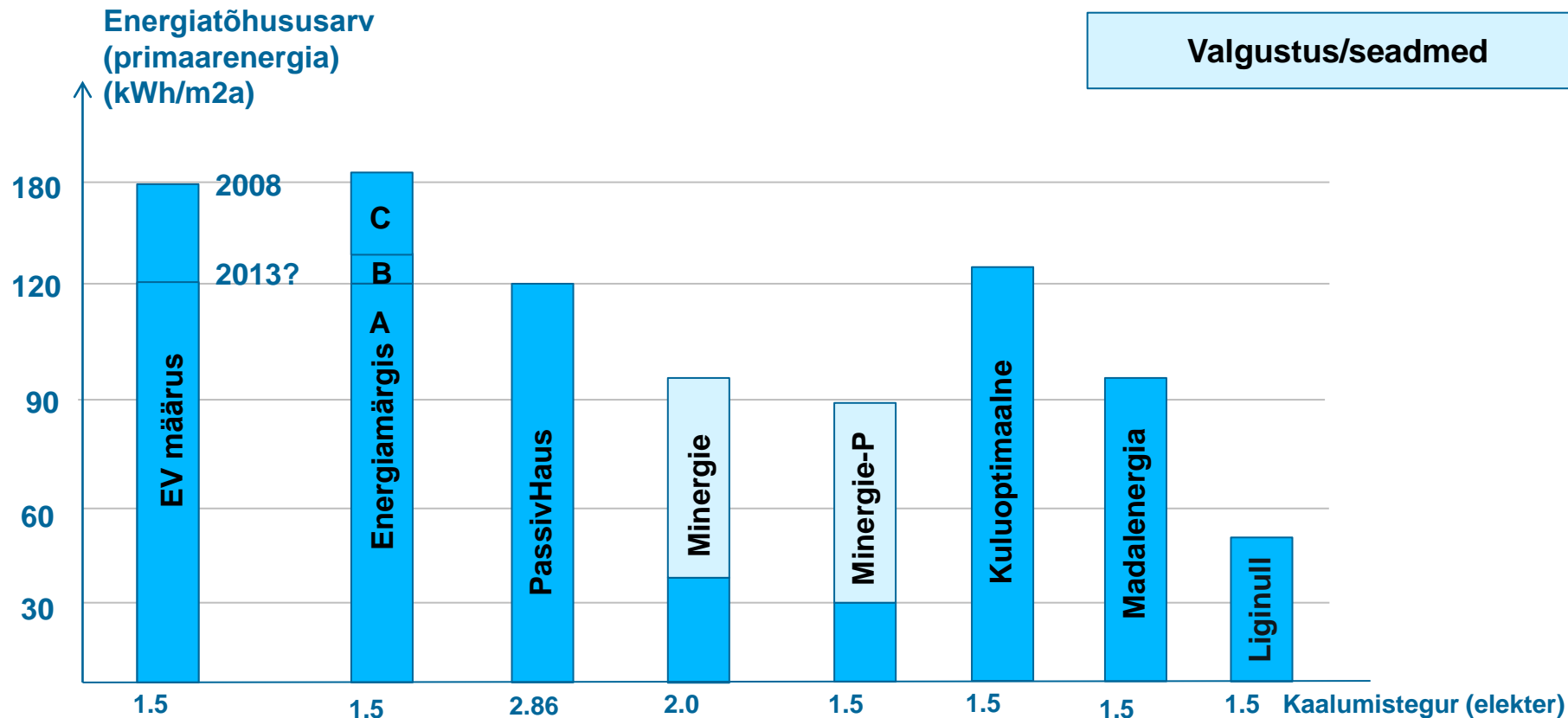
SO₂

Integreeritud planeerimine, kaasamine

Miinumunõuded väikeelamutele

Väljakutsed Eestile

- Kiire ja adekvaatne reageerimine nõuete ja märgiste vallas
- Sobilikud finantslahendused ja ärimudeli innovatsioon
- Laiapõhjalise oskuste baasi loomine ja arendamine nii linnaplaneerimises, arhitektide ja inseneride, ehitusmaterjali tootjate, ehitajate seas

AITÄH KAASAMÕTLEMAST!

lauri.tammiste@arengufond.ee